

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Trst, Ulica Martiri della Libertà
(Ul. Commerciale) 5/I. Tel. 28-770
Za Italijo: Gorica, P.zza Vittoria
18/II. Pošt. pred. (casella post.)
Trst 431. Pošt. č. r.: Trst, 11/6464
Poština plačana v gotovini

NOVI LIST

Povečana izdaja 80 lir

N A R O Č N I N A:
četrletna lir 450 — polletna lir
850 — letna lir 1600 • za ino-
zemstvo: letna naročnina lir 2800
Oglasipodogovoru
Spedizione in abb. postale II. gr.

ŠT. 578

TRST, ČETRTEK 23. DECEMBRA 1965, GORICA

LET. XIV.

Rafko Dolhar: »CERKEV V TRBIZU V SNEGU«

Foto: iz njegove knjige »POT V PLANINE«

Aktualnost božiča

Sveti večer. Ta beseda nam je vzbujala in nam tudi še danes vzbuja predstavo božičnih navad, o katerih se vsako leto o nakupov za božično kosilo in vseh tistih božičnih navad, o katerih se vsako leto o božiču toliko piše, četudi so že po večini zamrle in so samo še tisto, kar označujemo z besedo »folklor«. Kako poetično in slovesno je bilo vse tisto: škropljenje domačij z blagoslovljeno vodo, skupne molitve rožnega venca, ko je vsa družina klečala na tleh, božične pogače, ki so morale biti prav po starem običaju zamesene in spečene, »božična« jedila, stare božične pesmi, delanje jaslic in romantična pot k polnočnici skozi zasneženo ali od burje blečano pokrajino, ob poplesavanju snežink in v svitu bakel ...

Danes pa vsega tega že skoraj ni več in ne moremo se ubraniti občutku, da nam je tiste stare božične romantike žal. Ustvarila je »pravo« božično ozračje. In včasih, ko hodimo tiste zadnje dni pred božičem po cestah modernega mesta, kjer nas s komercialnim nasmehom vabi iz izložb in od vrat trgovin rdečelični ameriški »Santa Claus«, božiček, se nam zdi, da je pravega božiča že konec, da se je svet odvrnil od njega in da ne razume več — ali celo noče več razumeti — pomena tega krščanskega praznika, praznika Božjega rojstva, rojstva Kristusa, ki je zato prišel na svet, da bi nas odrešil.

Toda to je le vtis. Tak grenki občutek, ki se porodi ob tej komercializaciji božiča in v žalovanju za starimi navadami v nas, je dokaz, da smo tudi mi morda že zgrešili pravi smisel božiča. Božič ni v ohranitvi starih folklornih navad, ki so pač odgovarjale miselnosti nekdanjih ljudi, ritmu nekdanjega življenja. Svet pa se spreminja, danes živimo v vse drugačnem svetu, stopili smo v atomski vek, kozmonavti se pripravljajo na prva izkrcanja na drugih planetih. In tej novi miselnosti mora odgovarjati tudi novo doživetje božiča, kot praznika, ki naj spominja človeka, da je in ostane vedno intimno povezan z Bogom in da je prišel sam Bog zato na svet, da bi človeštvo rešil in ga navezal Nase. Naj se znanost in tehnika še tako razvijeta, človeštvo bo vedno potrebovalo Boga, edino on je Kompas, ki ga lahko varno usmerja v bodočnost. In zato bo človek vedno čutil potrebo, da se bo ob božičnih praznikih podal pred jaslice in se ponižno in vdano zazrl v mili obraz Božjega dete-

*Vesele božične praznike
in srečno ter uspehov polno novo leto
želi naročnikom, bralcem, sodelavcem
in vsem Slovencem*

NOVI LIST

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• NEDELJA, 26. decembra 1965, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Božič na Divjem Zahodu«. Napisal Karl May, prevod in dramatisacija Dušan Pertot; 12.00 Božič s Slovenskim oktetom; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj...; 15.00 Revija popevk; 15.30 »Cvrček za pečjo«, igra v treh dej., napisal Charles Dickens, prevod in dramatisacija Ivo Sorli Igra RO., režira Jože Peterlin; 17.00 Koncerti v Trstu; 18.30 »Svet se veseli rojstva Gospodovega«, napisal Franc Orožen; 19.00 Koncertne overture; 20.30 Iz slovenske folklore - Lelja Rehar: »V starih časih: Pr. jaselcah«; 22.10 Pevci in glasbila.

• PONEDELJEK, 27. decembra 1965, ob: 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Liki iz naše preteklosti: »Valentin Stanič«, napisal Franc Orožen; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Manj znane skladbe Antonina Dvoržaka; 19.15 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti - Vinko Beličič: »Ljudomili in delavni Fran Erjavec«; 20.30 Zvoki uglašeni na temo; 21.00 Gian Francesco Malipiero: »La bottega del caffè — Sior Todero Brontolon« — »Le baruffe chiozzotte« — tri Goldonijeve komedije.

• TOREK, 28. decembra 1965, ob: 12.00 Iz slovenske folklore - Lelja Rehar: »V starih časih: Pr. jaselcah«; 18.30 Koncertisti naše dežele; 19.00 Plošče za vas, quiz oddaja; 19.30 Romantične melodije; 21.00 Pregled slovenske dramatike, pripravila Jože Peterlin in Josip Tavčar; 22.00 Plešite z nami; 23.00 Nova glasba.

• SREDA, 29. decembra, ob: 11.45 Tržaški motivi; 12.15 Pomenek s poslušavkami, pripravila Marjana Prepeluh; 18.00 Ne vse toda o vsem; 18.30 Klavirska glasba; 19.15 Higiena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar; 19.30 Pevski zbori Slovenske prosvetne zveze iz Celovca vodi Valentin Hartman; 20.30 Igor Tuta: »Otrokov božični večer« — Delo nagajano na natečaju RAI — Italijanske Radiotelevizije 1965 za izvirne slovenske novele; 21.00 Simfonični koncert. V odmoru (približno ob 21.50) Socialne vede.

• ČETRTEK, 30. decembra 1965, ob: 12.00 Za smeh in dobro voljo; 18.30 Klasiki moderne glasbe; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše, pripravila Krasulja Simoniti; 21.00 »Don Juan«, igra v petih dejanjih, napisal G. B. Molière, prevedel Josip Vidmar. Igra RO., režira Branko Gombač; 22.30 Slovenski solisti.

• PETEK, 31. decembra 1965, ob: 11.45 Pevci in ansambli; 12.15 Pomenek s poslušavkami, pripravila Marjana Prepeluh; 18.30 Arcangelo Corelli: Concerto grosso v g-molu, op. 6 št. 8 »Napisan za božično noč«; 19.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine; 19.15 »Novo leto in rimski bog Janus«, napisal Franc Orožen; 20.30 Gospodarstvo in delo; 21.00 »Silvestrovanje«, napisal Danilo Lovrečič; 22.00 Silvestrov ples; 24.00 Voščilo.

• SOBOTA, 1. januarja 1966, ob: 8.30 Pesmi, ki opevajo Božič in Novo leto; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.20 Ludwig van Beethoven: Il momento glorioso; 11.30 »Pozdravljeno, novo leto!« Mladinska igra, napisal Aleksander Marodič; 12.15 Mendelssohnove in Griegove lirske klavirske skladbe; 15.00 Glasbena oddaja za mladino; 16.30 »Hudi strice«, novela Josipa Stritarja, dramatisirala Mihaela Šarič. Izvaja RO., vodi Stana Kopitar; 19.00 Pojeta Mina in Gianni Morandi; 19.15 Družinski obzornik: 1. oddaja, ureja Ivan Theuerschuh; 20.30 Teden v Italiji; 21.00 »Stare vraže, novi časi«, pripravila Lelja Rehar; 22.30 Koncerti za pihala in orkester.

KONCERT BOŽIČNIH PESMI

Za zaključek božičnih praznikov vabi Zveza tržaških cerkvenih pevskih zborov na koncert božičnih pesmi, ki bo dne 9. januarja 1966 ob 16. uri v cerkvi Sv. Antona novega v Trstu.

TEDENSKI KOLEDARČEK

26. decembra, nedelja: Stefan, Zlatka
27. decembra, ponedeljek: Janez, Vanek
28. decembra, torek: Nedolžni otroci, Neva
29. decembra, sredo: Tomaž, Vojan
30. decembra, četrtek: Evgen, Genka
31. decembra, petek: Silvester
1. januarja, sobota: Novo leto, Živana

Izdajatelj: »Novi list« d. z. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Kako svet obhaja božič

Letošnji božič obhaja svet v vse prej kot vedrem razpoloženju, kajti vojna v Vietnamu divja naprej in nič ne kaže, da bi bila kmalu končana. Mirovne tipalke, ki jih je iztegnil Ho Ci Minh preko La Pire in še nekaj drugih kanalov, je severnovietnamski poglavar naglo potegnil nazaj, ko je opazil, da jih je opazilo preveč oči. In gverilci v Južnem Vietnamu so pomnožili svoje napade, Američani pa odgovarjajo milo za drago.

Vprašanje je, zakaj je predsednik Johnson prehitro razkril Ho Ci Minhov poskus, da pride do pogajanj, in ga spravil v zadrego pred Kitajci in morda tudi pred njegovimi lastnimi pristaši. To si lahko razlagamo le s tem, da je Johnson izkoristil to priložnost za to, da bi pokazal svojim nasprotnikom doma, ki protestirajo proti ameriški angažiranosti v Vietnamu, da ima vendarle on prav in da je njegova taktika prava ter da je ona tista, ki je pripravila Ho Ci Minha, da bo sprejel pogajanja. Upajmo le, da prava priložnost ni bila zamujena in da se bo spet ponudila, ker drugače se bo znašel svet prihodnje leto nevarno blizu veliki in morda svetovni vojni. Na srečo pa je v teku več mirovnih pobud in posredovanj. V tem smislu se trudi tudi britanska vlada, pa tudi Sovjeti najbrž niso tako trdi, kot se delajo, spet iz taktičnih razlogov, da bi ne dajali Kitajcem razlogov za napade na svojo »popustljivost« do Združenih držav.

V Evropi obhajajo božič najbolj vedro v Nemčiji — četudi bi še pred dvajsetimi leti nihče ne mogel niti sanjati o tem. Kanceler Erhard se je pravkar vrnil iz Združenih držav, kjer je imel razgovore s predsednikom Johnsonom, ki je baje sprejel povabilo, da obišče prihodnje leto Nemčijo in tej tudi zagotovil primerni delež v nadzorstvu nad atomskim orožjem Atlantske zveze, kar bo zelo okrepilo zunanje politični položaj zahodnonemške države. Tudi v gospodarskem pogledu je Nemčija na konju.

V Franciji imajo nekoliko moralnega mačka zaradi De Gaulla, ki so se ga v glavnem naveličali in ga vendar spet izvolili, ker nimajo druge izbire, razen ljudske

AKTUALNOST BOŽIČA

(Nadaljevanje s 1. strani)

ta. Te potrebe po zbranosti pred jaslicami ne more nič na svetu izrjaviti iz človeškega srca.

In v tem smislu je božič danes, božič v modernem svetu, prav tako velik in prav tako svet praznik in vedno več je najbrž ljudi, ki ga občutijo in obhajajo globlje, kakor so ga obhajale kdaj prejšnje generacije, ki so se počutile varnejše v svojih ustaljenih predstavah o svetu. Svet danes bolj potrebuje prihoda Božjega deteta kakor kdajkoli prej. In to hrepenenje po Njem se morda podzavestno izraža celo v sijajnih komercialnih pripravah na božične praznike. Mnogi tega skritega hrepenenja v sebi po Bogu in njegovem Miru pač ne znajo več drugače izraziti. In ta občutek hrepenenja, bo najmočnejše prevzel vse na sveti večer, da se bodo ulice proti navadi tako kmalu izpraznile, in lučke božičnih dreves, ki bodo tedaj zažarele v vseh domovih, tudi v velikih večini tistih, ki se zde, da zapirajo vrata pred vstopom Božjega deteta, bodo izraz in simbol tega hrepenenja.

fronte. Je pa še nekaj upanja, da bo postal De Gaulle dostopnejši, kar zadeva Skupni evropski trg.

V Italiji smo nekam vse preveč brez skrbi. Na gospodarsko krizo že kar pozabljamo, zlasti zdaj, ko ima večina ljudi v žepu trinajsto plačo, v kolikor je niso že potrošili za razne potrebne in še bolj nepotrebne nakupe, pred katerimi je svaril tudi zakladni minister Colombo.

V Jugoslaviji imajo še vedno ogromno opraviti z gospodarsko reformo in z »mednarodnimi odnosi« in so stopili, kot se zdi, vsi drugi problemi nekoliko v ozadje, celo zunanja politika. Sicer pa se zdi, da gospodarska reforma ni tak bavljav, kot so si jo nekateri predstavljali, in to lahko sklepamo tudi po obilnih nakupih sosedov v Trstu, ne samo na stojnicah na »Pontorosso«.

Afrika se razburja, kriči in gestikulira, kot navadno, tokrat zaradi Rodezije, in pri tem pozablja, da je prišlo človeštvo naprej le z delom in da to velja tudi zanje. V Aziji pa kuje mrke naklepe kitajski kolos. Ves ostali svet pa si je edin vsaj v želji, da bi se mu ne posrečili.

V hipu, ko gre N. I. v tisk, smo zvedeli, da sta se ameriško in vietkonško poveljstvo v Južnem Vietnamu dogovorili za 30-urno premirje za sveto noč in sveti dan.

KARDINAL BERAN V TRSTU

V soboto zvečer je dospel v Trst praški nadškof, kardinal Jože Beran. V naše mesto je prišel na povabilo nadškofa Santina, da blagoslovi zvonove, namenjene novemu Marijinemu svetišču, ki se še gradi nad Napoleonovo cesto med Opčinami in Prosekom.

Na tržaški železniški postaji so kardinala Berana sprejeli tudi predstavniki posvetne oblasti, med njimi vladni komisar Mazza, predsednika deželne zbornice in vlade De Rinaldini in Berzanti, tržaški župan in druge osebnosti. S postaje se je kardinal odpeljal v škofijsko palačo, kjer je bil gost tržaškega škofa.

V nedeljo dopoldne je kardinal uradno sprejel odposlanstvo tržaških oblastnikov, nato pa je v mali Verdijevi dvorani govoril članom Kat. Akcije, zbranim na občnem zboru. Poudaril je nekaj misli v zvezi s pravkar zaključenim vesoljnim cerkvenim zborom, zlasti uboštvo in ljubezen do bližnjega, ki predstavlja eno največjih odlik krščanstva in sta tako aktualni zlasti v sodobnem času.

Kardinala so v dvorani osebno pozdravili mnogi prisotni. Posebno ganljivo pa je bilo kardinalovo srečanje z dr. Rafkom Premrlom, slovenskim duhovnikom in profesorjem z Goriškega. Ta je namreč poldrugo leto prebil s kardinalom v isti baraki v nacističnem koncentracijskem taborišču Dachau. Sotrpina sta se v dvorani objela in poljubila.

Opoldne je bila pred cerkvijo sv. Antona Novega blagoslovitev novih zvonov, zvečer pa je kardinal bral slovesno mašo. Čudimo se samo, kako da ni msgr. Beran mogel priti v stik tudi s slovenskimi verniki.

NI VZROKA ZA PESIMIZEM

Bliža se konec leta in vsi in povsod hitro delati obračune letošnjega delovanja ter hkrati sestavljajo programe za novo leto 1966. Z obračuni in novimi programi se v tem času ukvarjajo tako posamezniki kot družine, bolj zavestno in z večjo vneto ter natančnostjo pa gospodarske, kulturne in druge ustanove ter organizacije.

Ker je tudi naša slovenska manjšina v Italiji ena sama velika družina, je naravno, da se tudi sama v teh dneh nekoliko zamisli, ozre na letošnje dogajanje, pregleda svoje uspehe in neuspehe in na osnovi svojih ugotovitev sestavi program dela, ki naj se skuša izvesti v novem letu. Vsakdo razume, da je vse te stvari lažje napisati kot izvajati, zlasti pa ni mogoče zahtevati, da bi se s takimi obračuni in programi ukvarjale množice. Mi slimo pa, da je taka metoda dela nujna za tisto plast našega ljudstva, ki ji naravnost in pisani zakoni nalagajo dolžnost in pravico, da tolmači narodovo voljo in hotenje, zahteva in brani njegove pravice in koristi ter skrbi za njegove splošne duhovne in gmotne dobrine.

Če ta plast našega ljudstva, to je njegov vodilni kader, primerja potek in razvoj letošnjih dogodkov, ki so v zvezi s splošnim položajem naše slovenske manjšine, s potekom in razvojem dogodkov v lanskem letu, se nam zdi, da mora priznati, da je prišlo do določenega, čeprav rahlega in komaj zaznatnega zboljšanja. Čeprav smo še zelo daleč od kakega korenitega preokreta na bolje, od kake pravične ureditve našega položaja, moramo vendar nepristransko ugotoviti, da v tem letu naši problemi, naše zahteve in naša prizadevanja niso ostali brez vsakega odziva pri tistih, katerim smo svoje probleme razlagali in postavljali svoje zahteve. Medtem ko smo še do lani skoraj vedno govorili takorekoč v prazno, se nam je v tem letu vendar posrečilo, da so nas italijanski sobesedniki vsaj začeli poslušati. Poslušali so nas sicer še vedno vse premalo pozorno, pozitivno pa je samo dejstvo, da Slovenci — kot do še pred kratkim — nismo več stali pred širokim zidom, skozi katerega naš glas ni nikakor mogel priti do tistih, katerim je bil namenjen.

Med pozitivne stvari moramo v tem letu vsekakor šteti dejstvo, da se je o slovenskih problemih obširno govorilo in razpravljalo predvsem v najvišjem tukajšnjem zakonodajnem in upravnem organu, to je v deželnem zboru. Rezultati tega razpravljanja so po našem mnenju sicer zelo skromni, a so kljub temu koristni in dragoceni.

Pragmet ostrih polemik in razprav je naša manjšina postala že takoj v začetku letošnjega leta, ko je Slov. skupnost sklenila sporazum s sredinsko-levimi strankami o skupnem sodelovanju pri tržaški pokrajinski upravi in pri upravi devinsko-nabrežinske občine. Slovenska manjšina je dalje stala v središču pozornosti celotne javnosti, ko so sredi poletja stranke levega centra izvolile v upravni odbor tržaške občine odbornika slovenske narodnosti, zaradi česar so bile izpostavljene naravnost pobalinskemu napadanju in grožnjam nacionalističnih političnih strank in organizacij. Na Goriškem smo jeseni doživeli, da je bil v neposredno vodstvo goriške občine prvič izvoljen slovenski predstavnik, odbornik slovenske narodnosti pa se od tedaj nahaja tudi v vodstvu goriške pokrajinske uprave. Odbornika slovenske narodnosti imamo dalje prvič v občini Krmin.

Med dogodke izredne važnosti moramo vsekakor prištevati uvedbo slovenskega jezika pri bogoslužju po vaseh Beneške Slovenije, ki pa kljub temu ostane še vedno v mnogih ozirih prava pastorka v življenju slovenskega ljudstva v Italiji.

Omenili bi lahko še nekaj drugih drobnih uspehov, kot na primer vključitev slovenskih predstavnikov v nekatere važne komisije vsedeželnega ali pokrajinskega značaja, vendar se nam zdi, da že iz tega, kar smo pravkar navedli, lahko mirno trdimo, da je bilanca letošnjega leta sicer še vedno deficitarna, a je njen primanjkljaj nekoliko manjši od lanskega.

Odperta in nerešena so seveda ostala mnoga za naše ljudstvo tudi življenjska vprašanja, kot na primer vprašanje slovenske šole, uporaba našega jezika v javni upravi, primerno število mest za Slovence v vseh organih javne uprave, zaposlitev Slovencev, ureditev službenega položaja šolnikov, toponomastika itd.

Kakšen naj bi bil program dela za prihodnje leto? Zdi se nam, da je po tem, kar smo napisali, odgovor precej enostaven. Nadaljevati je potrebno z že pričetim dialogom z italijanskimi sobesedniki, kajti to je prvi pogoj za doseg tudi najmanjšega uspeha. Toda pri tem dialogu bo slovenska stran toliko močnejša, kolikor bolj strnjene bodo njene vrste, kolikor večje bo število politično organiziranih in vsestransko slovensko angažiranih ljudi. Ker med pogoje za uspeh brez dvoma spada tudi kvaliteta slovenskega vodilnega kadra, se je treba potruditi, da bo ta kader moralno zdrav, politično razgledan in strokovno usposobljen.

Ne bodimo torej ob zaključku leta pesimisti, kajti resnica je, da človekovo in tudi narodovo življenje ni nikdar bilo in nikdar tudi ne bo lahek in prijeten sprehod skozi čas, temveč je bilo in bo tudi v bodočnosti več ali manj oster boj. Potruditi in prizadevati si pa moramo vsi, da se bo ta boj bil v mejah dostojnosti in ob medsebojnem spoštovanju, skratka ob spoštovanju najvišjih moralnih načel in politične demokracije.

D. L.

M. Gaspari: »Mlad par v zimskem jutru«

Rehabilitacija Čečenov-Ingušev

Sovjetska vlada je uradno odlikovala mali kavkaški narod Čečenov-Ingušev, katerega je ukazal Stalin med drugo svetovno vojno v celoti preseliti. Podelila je namreč njihovi avtonomni republiki »Leninov red«, eno najvišjih sovjetskih odlikovanj, zaradi gospodarskih uspehov.

Čečeni-Inguši prebivajo na Severnem Kavkazu in so povečini mohamedanci. Po boljševiški revoluciji leta 1917 so se dolgo upirali boljševiški oblasti in vodili proti njenim oddelkom gverilsko vojno v kavkaških gorah. Ko so se leta 1943 bližale Kavkazu nemške čete, so se Čečeni-Inguši spet uprli, toda Stalin je njihov upor krvavo zadel. Njihovo avtonomno republiko je sploh odpravil in vse prebivalstvo preselil v Sibirijo in v Srednjo Azijo. Leta 1957, štiri leta po Stalinovi smrti, pa so Čečene-Inguše uradno rehabilitirali in so se smeli vrniti na svoje prejšnje narodno ozemlje. Zdaj šteje avtonomna republika okrog 300.000 prebivalcev.

PREBIVALSTVO SVETA V LETU 1964

Statistični urad Združenih narodov pravi, da se sedaj prebivalstvo sveta pomnoži za 60 milijonov v enem letu in da je sredi leta 1964 znašalo 3,22 milijarde duš. Nad polovico vseh ljudi živi v Aziji, in sicer 1 milijarda in 783 milijonov. Sledi Evropa s 440 milijoni, Afrika s 304, Severna Amerika z 286, Južna Amerika s 162 in Oceanija s 17.1 milij. Navedene številke veljajo za celine.

Gledano po državah, živi največ ljudi na Kitajskem; cenijo jih na 686 milijonov. Sledi Indija s 471.6 milijoni, Rusija z 228, ZDA z 192, Indonezija 102, Pakistan 100.7, a Nigerija s 56.4 milijoni ljudmi je najbolj obljudena država v Afriki, Brazilija s 78 milijoni pa v Južni Ameriki. V Evropi: Zah. Nemčija ima 56.1 milij., Anglija 54, Italija 51 in Francija 48.4 milijone prebivalcev.

Tržaškega

Dolina: Zahteve razlaščenecv drugega seznama

Odbor za pomoč razlaščenecv in Konzorcij razlaščenecv sta v petek, 17. t. m., priredila v Dolini sestanek, ki so se ga udeležili mnogi lastniki zemljišč (prisotnih je bilo okrog 100 lastnikov), na katerih naftovodna družba SIOT gradi svoje naprave. Slo je za sestanek zemljiških posestnikov iz drugega seznama zemljišč, ki segajo skoraj do Doline in Boljunca.

Predstavnika odbora in konzorcija dr. Tul in dr. Škerlj sta prisotnim obrazložila, kako potekajo pogajanja o višini odškodnine za ta zemljišča. Pri razpravi so se vsi udeleženci sestanka strinjali, da je ponujena odškodnina še vedno prenizka, ker je vrednost teh zemljišč v primerjavi s tistimi iz prvega seznama mnogo večja, zaradi česar je prav, da je tudi odškodnina višja.

Sestanka, ki je bil napovedan samo za lastnike iz 2. seznama, se je udeležila tudi skupina razlaščenecv iz prvega seznama, včlanjenih v Konzorciju. Ti so zahtevali, naj se odbor in konzorcij zanimata tudi za njih pravice glede na dejstvo, da so lastniki iz 1. seznama, ki jih je zastopal odbor, prejeli zadovoljive odškodnine.

S tem so prizadeti priznali, da je odbor pravilno in učinkovito branil pravice in koristi svojih članov. Zaradi tega so zaprosili prisotne predstavnike odbora, naj pomagajo pri ureditvi tudi njih vprašanja. Predstavniki odbora so izrazili pripravljenost

posredovati svoje izkušnje, da bi bila vsem priznana pravična odškodnina.

Na koncu sestanka so vsi prisotni soglasno sprejeli posebno resolucijo, v kateri utemeljujejo svoja znana stališča in pozivajo vso slovensko javnost, organizacije in ustanove, naj odločno podprejo prizadevanja dolinskih zemljiških posestnikov, da bi prejeli pravično odškodnino za zemljišča, ki jih bodo zgubili zaradi gradnje naftovoda Trst-Bavarska.

Resolucijo sta predstavnik odbora in konzorcija v soboto izročila podprefektu Pasinu, ki je obljubil, da bo vprašanje natančno proučil.

Javna dela v dolinski občini

Dolinski občinski svet je na zadnji seji, ki je bila 15. t. m., med drugim odobril seznam javnih del, ki naj bi bila izvršena v letu 1966 v občini z državnimi prispevki. V seznamu so tudi dela, ki jih je predvideval program liste Slov. skupnosti in o katerih je v občinskem svetu govoril njen predstavnik dr. Tul. Med temi deli so gradnja nove osnovne šole in novih otroških vrtcev v Dolini in Boljuncu, ureditev pokopališča v Mačkovičah, asfaltiranje poti od vasi do šole, cesta Dolina-Brcce, Boršt - pokopališče in pot po vasi v Gročani.

Seznam dalje predvideva asfaltiranje drugih vaških poti, ureditev kanalizacije in razsvetljave. Za vsa ta dela bi potrebovali državni prispevek v skupnem znesku 138 milijonov lir. V okviru letošnjega gospodarskega načrta pa je bil občini priznan prispevek 22 milijonov. Zato se bodo izvedla le nekatera predvidena dela, med temi nova šola v Dolini, za katero je na razpolago 45 milijonov lir, celotni strošek pa znaša 70 milijonov.

—•—

MEJNI PREHODI

V prvih desetih mesecih letos je znašalo število mejnih prehodov na bloku pri Škofijah nad štiri milijone, to je približno 60 odstotkov več kot v istem času lani. Pri Fernetičih pa je šlo preko meje skoraj dva milijona ljudi.

Zelo je narasel promet tudi na mejnih blokih na Goriškem. V Novi Gorici so trgovine od januarja do oktobra prodale blaga za več kot milijardo dinarjev v italijanski valuti.

Vljudno vabljeni! *Zlobec France, kaplan*

SLOVENSKA POLNOČNICA

Božična polnočnica za Slovence bo na sve-ti večer ob 21. uri pri Sv. Jakobu v Trstu.

Letos bomo prvič z mašnikom molili v slovenskem jeziku. To nas bo še bolj pove-zalo v bratski ljubezni. Božično razpoloženje bo povzdignilo tudi skupno petje.

VOŠČILO SPZ

Prosvetnim društvom, številnim prosvetnim delavcem, zvestemu občinstvu in vsem, ki gojijo in spremljajo slovensko kulturo v Italiji, ž e l i prijetne praznike ter vso srečo in uspehov v novem letu

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
Trst — Gorica — Cedad

Zgonik:

KRIZA V OBČINSKI UPRAVI

V soboto, 18. t. m., se je sestal na redni seji zgoniški občinski svet. V začetku seje je nastala precejšnja senzacija, ko je podžupan Vladimir Cibic, ki pripada Italijanski socialistični stranki, prebral izjavo, v kateri je kritiziral delovanje župana Jožeta Guština, ki pripada komunistični stranki, ter delovanje ostalih odbornikov, prav tako komunistov. Podžupan Cibic je županu in odbornikom očital, da ne spoštujejo političnih in upravnih dogovorov, ki sta jih sklenili vodstvi socialistične in komunistične stranke, preden sta skupno nastopili na zadnjih upravnih volitvah.

**Svet Slovenske skupnosti želi vsem Slo-
vencem na Tržaškem, Goriškem, v Be-
neški Sloveniji in v Kanalski dolini ve-
sel božič in veliko uspehov v letu 1966.**

Odbornik Cibic je izjavil, da socialistični svetovalci ne bodo sodelovali v občinski upravi, dokler se vprašanje ne razčisti. Po tej izjavi so socialistični občinski svetovalci zapustili sejno dvorano.

Korak socialističnih svetovalcev je vzbudil veliko začudenje zlasti pri predstavnikih Slov. skupnosti, ki so v opoziciji. V tej zvezi pa je župan izjavil, da bo o celotnem vprašanju občinski svet razpravljal na prihodnji seji.

Svet je nato odobril pravilnik za poslovanje občinskih otroških vrtcev. Sklenil je tudi povišati dodatni davek na električno razsvetljavo, in sicer za 5 lir na kilovatno uro. Sprejel je dalje resolucijo, ki izraža solidarnost občinskega sveta s slovenskimi šolniki na Tržaškem, kateri si prizadevajo za ureditev svojega službenega položaja kot tudi za ureditev celotnega vprašanja slovenske šole. Sklenil je končno razpisati natečaj za osnutek občinskega grba. Kdor bo izdelal najboljši osnutek, bo prejel nagrado 20 tisoč lir.

MALOOBMEJNA TRGOVINA MED TRSTOM IN SLOVENIJO

Maloobmejna trgovina med Trstom in obmejnimi področji Slovenije je znašala v prvih devetih mesecih letos 3 milijarde 216 milijonov lir. Avtonomni račun je bil v tem času aktiven za Trst, ker so izvozili v Slovenijo blaga za dve milijardi 478 milijonov lir, medtem ko so iz Slovenije uvozili blaga za 737 milijonov in pol lir.

Slovenija izvažava v okviru avtonomnega računa živila proizvode in industrijske polizdelke, medtem ko uvažava predvsem industrijsko blago. Nekoliko je napredoval jugoslovanski izvoz tehničnega blaga. Najvažnejše postavke v jugoslovanskem izvozu so govedo za zakol, (kot uvoznika pogosto nastopata neka velika organizacija tržaških mesarjev in delavske zadruge), sveža povrtnina in sadje, maraskin sok, sveže mleko, jajca in sveže ribe.

Italijanski trgovci pa izvažajo predvsem razne vrste tehničnega papirja, umetna vlakna in tkanine, razne železarske izdelke, plastične mase, kroglične ležaje, razne esence, Dieslove motorje, pogonske stroje za vozila, pritikline in nadomestne dele, orodne stroje, pisarniške stroje in pribor, avtomobilska kolesa in izdelke iz gume, gramofonske plošče, kemične izdelke aluminij-ske liste ter razne druge vrste tehničnega materiala.

Plsma uredništvu

Spoštovani g. urednik

Pred časom sem brala v uvodniku »Novega lista«, pod naslovom »Ali je naša mrzlost res trd-srčnost? o ubogi levkemični deklici. — Ker ni bilo naslova, kje se ta ubogi otrok nahaja, in tudi ne vem, v kakšnih okoliščinah se nahaja, lepo naprošam vas, da ji izročite ta znesek, ako je potrebna denarne pomoči. Če so pa starši dobro sto-ječi, obrnite ta znesek, za kakšne druge res pot-rebne otroke.

Bodite tako dobri, da v tem slučaju pošljete meni naslov uboge bolne deklice, da ji bom o pri-likih božičnih praznikov poslala, kar bi jo morda vsaj trenutno razveselilo.

Oprostite, prosim, nadlegi in že vnaprej moja prisrčna zahvala.

»Anica in Tonček«

Prejeli smo:

IZJAVA SINDIKATA SLOVENSKE ŠOLE

»Odbor Sindikata slovenske šole v Trstu ugotavlja, da je stavka osebja na slovenskih šolah, napovedana na občnem zboru dne 12. t. m., uspela blizu 100%. Udeležba pri stavki kaže, kako močno je osebje prizadeto zaradi zavlačevanja nerešenih vprašanj v slovenskem šolstvu in kako ogorčeno je bilo zaradi žalitve, o kateri je izvedelo na občnem zboru.

Odbor je vesel, da je prejel ob stavki solidarnostno brzojavko slovenskih šolnikov iz Gorice, Slovenske skupnosti in poslanke Marije Bernetičeve, ki se poleg tega obvezuje, da se bo zanimala za čimprejšnjo in čimboljšo rešitev problemov slovenskih šol.

Odbor se obvezuje, da bo ponovno poslal pismene zahteve o nerešenih vprašanjih ministrstvu za vzgojo v Rimu in krajevnim šolskim oblastem.«

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE
V TRSTU

ZADNJA SEJA OBČINSKEGA SVETA

V ponedeljek zvečer se je zbral občinski svet na zadnjo sejo v letošnjem letu. Župan Martina je imel na svoje sodelavce lep nagovor, v katerem je poudaril složno in hitro delo občinskih svetovavcev in odbornikov ter tudi konstruktivnost v razpravah bodisi od strani večine, kakor tudi od opozicije.

Med važnejšimi razpravljani je bila tudi točka o sestavi posvetovalne komisije za regulacijski načrt. Svetovavec Černe je predlagal, naj bi v komisijo pritegnili tudi zastopnike kmečkih gospodarjev iz Štandreža. Do sklepa pa ni prišlo. Duhovi so se bolj razburili pri razpravi o dodatnih občinskih davkih. Odbornik za finance je poudarjal, da je potreba najti kritje za občinski primanjkljaj s povišanjem davkov na plin in vodo v iznosu 50%. Predlog je bil sprejet z 29 glasovi proti trem komunističnim in enemu glasu misovskega zastopnika.

Ta je pokazal svojo zastarelo miselnost in zagrizenost, ko je šlo za prispevek za tečaj tujih jezikov v osnovnih šolah. Nekateri svetovavci so predlagali, naj se uvedejo poleg drugih jezikov tudi tečaj slovenščine. Advokat Pedroni se je strahovito uprl tej želji večine, češ da je to jezik »nižje rase«.

Pri kakih pravadah bi pa nemara denar »nižje rase« rad sprejel. — Advokatove izjave so naletele na odpor pri večini svetovavcev. Odbornik za prosveto je pa izjavil, da bo na željo staršev dana možnost, da se za italijanske šolarje odprejo tudi tečaji slovenščine.

Beneška Slovenija**Cedad:****ZRTVAM V SPOMIN**

Na pobudo odporiških organizacij se je vršila prejšnjo nedeljo spominska svečanost v počastitev osmih žrtev, katere so leta 1944 ustrelili nacistični in fašistični rablji. Obletnico so obhajali na športnem igrišču, kjer so talci padli. Med njimi so bili štirje slovenske in štirje italijanske narodnosti. Po njih se sedaj imenuje športno igrišče »Stadion žrtev za svobodo«.

Dopoldne so številni zastopniki, med katerimi so se nahajali tudi člani slovenskega prosvetnega društva »I. Trinko« in jugoslovanski konzul Gačnik, prisostvovali vzidanju spominske plošče, na račun mestne občine. Slavnostni govor je imel prof. Vittorio Zani.

Tipana:**BOŽIČEK**

Otroci v Prosnidu, zaselku občine Tipana, se že več let veselijo božičnih praznikov, ker jih božični mož vsako leto na poseben način obiše. Poveljstvo alpinske brigade »Julia« pošilja v vas nekaj dni pred prazniki darove za otroke iz vrtca in osnovne šole. Prinesse ali pripelje na kupe zavitkov božiček z belo brado in škornjami ter jih deli otrokom in tudi starejšim. Omenjena brigada se je namreč že v prvi vojni borila v teh krajih in po padlih vojakih iz te edinice se tudi imenujejo nekatere šole v občini. Letos se je to običajno obdarovanje izvršilo v četrtek v veliko veselje vsem malim in njih staršem.

SLABŠA BILANCA

Turistične in gospodarske organizacije so potegnile dobre in slabe zaključke iz letošnjega Andrejevega semnja.

Stojnic in še bolj zabavišč ter vrtiljakov je bilo menda več kot prejšnja leta, kupčijskih uspehov pa skoraj gotovo dosti manj. Predvsem je manjkala naval z onstran meje. Naši sosedje so po stotakah in petstotakah prinašali vendarle v Gorico lepe stotisočake dobička. Goriški trgovci in tudi sejmarji so bridko občutili njih odsotnost in seveda tudi njihove dinarje.

ZARADI DANAŠNJE DVOJNE ŠTEVILKE, BO PRIHODNJA ŠTEVILKA »NOVEGA LISTA« IZŠLA V PETEK, DNE 7. JANUARJA 1966.

Uprava

Slabo se je letos odrezala tudi vinska razstava. Obiskalo jo je 13.710 ljudi, lansko leto skoro 17 tisoč, predlanskim pa malo manj kot 18.000 oseb. Petnajst vinskih podjetij je potočilo 38 hektolitrov vina, lansko leto pa 50 in predlanskim 56. Manjše število obiskovalcev se je poznalo tudi pri prodajalcih pečenih piščancev. Letos so spekli samo 181 kg teh dobrot, lani pa 5 stotov in 34 kg. Manjkali so torej pivci in jedci in še bolj kupovalci.

Stalno upadanje obiskovalcev na goriškem andrejevanju je povzročilo v krogih turističnih organizatorjev vprašanje, kje je krivda. Mnenja so, da je treba upeljati, kako novost in ne že 15 let ponavljati isti način stojnic in splošne opreme. Ljudi vlečejo spremembe in teh že več let pogrešamo na običajnem Andrejevem sejmu. Vinska razstava in pokušnja bi morala biti prirejena v kaki veliki dvorani, na gorkem in zaprtem, kjer se obiskovalci tudi lahko usedejo in zabavajo.

Prireditelji bodo morali za prihodnje leto upoštevati taka mnenja, če naj Andrejeve prireditve privabijo več gostov in tujcev.

Pevma:**OB GROBU**

Ni drugače, toda žalostna resnica je, da moramo poročati tudi o pogrebih iz naše vasi. Smrt kosi sicer bolj med starimi kot med mladino.

V ponedeljek smo pokopali 80-letno gospo Toroš Marijo s spodnjega konca vasi. V soboto jo je popadla nenadna slabost, odpeljali so jo v bolnišnico, kjer je čez nekaj ur podlegla. Po rodbini je bila pokojnica iz Brd. Zapušča tri že odrastle hčere, mož ji je pa že prej umrl. Naj počiva v miru!

Veselo rojstvo ZVELIČARJA in blagoslova polno leto 1966, vošči in želi vsem sorodnikom, gostom, prijateljem in vsem zamejskim rojakom

družina LEVSTIK iz Rima - lastnik

Hotela »BLEDA« in Penziona »DANILA«,

ROMA, Via S. Croce in Gerusalemme 40 - Telefon 777-102

Iz Goriške**Tržič: SLAB RIBJI LOV**

Tržiški ribiči imajo glavno letino okrog božiča in Novega leta. Če imajo takrat slab ribji lov, so celo leto težave v skromnih ribiških družinah. Letos se je na žalost tudi tako zgodilo.

Prejšnji petek je vrgla ribiška zadruga prvokrat v letošnji sezoni mreže za veliki ribji lov v Pancanskem zalivu. Mreže so dolge malo manj kot poldrugi kilometer, visoke so 25 metrov. Vsaka mreža predstavlja že majhno premoženje. Poleg mreže so potrebni še motorni čolni in drugo orodje. Pri petkovem lovu je bilo na delu kar malo brodovje, tako da so celotni stroški znašali okrog 11 milijonov lir.

Ribiči so s strahom pričakovali, ali bodo iz morja toliko potegnili, da bodo krili stroške. Nalovili so pa le 300 kvintalov rib, po večini glavatcev (cefali). Prodali so jih po srednji ceni 400 lir za kg velikemu podjetju Orano v Trstu. Račun pokaže, da je tržiška ribiška zadruga pokrila stroške in da ji je ostalo le malo dobička.

Prihodnji teden, in sicer 28., bodo mreže vrgli drugič. Morje pa mora biti mirno, brez vetra in temperatura nizka, to so pogoji za dober lov. Ribiči upajo, da bo v torek tako in da bodo imeli več sreče kot prejšnji teden.

Števerjan:**GOSPODINJSKI TEČAJ**

Naše katoliško prosvetno društvo bo tudi letos priredilo pod svojim okriljem gospodinjski tečaj. Začel se bo dne 10. januarja in bo trajal do konca februarja. Vdile ga bodo šolske sestre iz Trsta. Občinska uprava je uvidevno dala na razpolago prostore v otroškem vrtcu. Doslej se je prijavilo že 30 udeleženk. Vpisovanje pa traja do konca tega meseca. Menimo, da ni potrebno poudarjati velikega pomena takega tečaja za našo podeželsko mladino!

Spomladi, vsaj tako se zatrjuje, bomo že imeli popravljeno in asfaltirano cesto od Bukovja do Sovence. Cesta je pod provincialno upravo. V dopolnilo krožne ceste »češenj in vina« bi morali poskrbeti še za tisti kos ceste, ki gre skozi Grojno. Menda se še sedaj en ve, kdo se je dolžan zanj zavzeti. — Ker smo že pri javnih delih, moramo omeniti, da se bodo nadaljevala tudi dela pri stavbi našega Kulturnega doma. V glavnem manjkajo še notranje naprave.

**ZALOGA GORIVA NA DROBNO
IN NA DEBELO**

VETRIH IVAN

UVOZ - IZVOZ

GORICA - Ulica Lantieri 5 Tel. 25-27

Ne vem zakaj, toda vsak predbožični čas, ko začnem v mislih določati ljudi, katerim moram voščiti za praznike, mi pride med prvimi na misel puščavnik Pridnik, kot ga imenujem v mislih, četudi je minilo že precej let, odkar mi je poslednjikrat odgovoril z razglednico na moje božično voščilo. Morda sploh ni več živ, vendar mu še vsako leto pošljem božično razglednico. Lahko bi pristavil svoj naslov in če bi se razglednica vrnila, bi vsaj zagotovo vedel, da ga ni več. Toda tega ne storim. Nočem vedeti, če je res umrl. Rajši si predstavljam da še vedno živi tam v svoji koči v tistih samotnih gozdovih na južnem vznožju Pece.

Vedeti namreč morate, da ne hodim rad po izhujenih stezah, kjer človek vsak hip naleti na trume glasnih turistov. Ti mi gredo na živce. Zato hodimraje po stezah, ki jih poznajo samo drvarji, gozdarji in lovci, še rajši pa jo uberem kar povprek skozi gozdni pas, pri čemer se ravnam samo po soncu ali po kompasu, pa tudi po lastnem orientacijskem čutu, četudi se ne zanesem toliko nanj kakor kakšni izletniki, ki zaidejo enkrat na leto v gore. Toda zame ni lepšega, kakor kadar naravnost utonem v mračnem pragozdu na pobočju gore in si iščem sam pot skozi njega v dolino ali na vrh. S tem užtkom se da morda primerjati le hip, ko stopim na kak visok vrh, ki me je stal dosti truda in znoja. Na taki poti skozi pragozd se mi zazdi vse tisto, kar me sicer utesnjuje v moji vsakdanjosti, tako čudno daleč, da postane skoro neresnično. Resnična so samo ogromna debela okrog meje, pod katerimi vlada tudi opoldne skoraj polmrak, ki ga le tu pa tam prereže sončni žarek in zariše svetlo liso na mahu ali na suhim igličjem prekriti zemlji. Celo zgodovina z vsem svojim daljnim, bližnjim in sedanjim dogajanjem se mi zazdi zelo odmaknjena in skoraj nerealna spričo te bujne realnosti gozdne narave okrog mene. Hitler in Stalin, in z njima še marsikaj, kar se je dogajalo in se še dogaja na tem našem čudnem svetu, se mi zazdita še večja nesmisel zgodovine, kakor sta bila zares.

Na eni takih gozdnih stez, po katerih so kmetje z volovskimi vpregami vozili debela iz gozdov visoko zgoraj, sem prišel nekoč do kočice, ki je stala čisto na samem na majhni jasi sredi stoletnih smrek — tako na samem in tako globoko v gozdu, da skoraj nisem verjel lastnim očem, da je to res stalno človeško bivališče. Toda na trati ob majhni ograjeni njivici se je, privezana za kol, zasajen v zemljo, pasla koza in okrog nje je skakal kozliček. Preplašen je buljil vame, ko me je zagledal, nato je stekel k stari, ki je tudi nemirno zameketala in me nezaupljivo gledala, ne da bi prenehala mleti s čeljustmi. Oglasil se je tudi velik črn pes, ki je do tedaj dremal pred kočico, in za njim se je oglasilo še troje ali četvero psov vseh velikosti. Prišli so čisto do roba steze in kazali svoje bele sekače, da sem trdneje prijel za palico, ki

E. Z.

KOČA

sem jo imel v roki; tedaj se je zaslíhal odnekod zapovedujoč moški glas, ki je zaklical nekaj nerazločnega, in psi so se potuhnili in se obotavljaje vrnili proti koči, toda njihov jezni koncert še dolgo ni potihnil. Še nekajkrat sem se ozrl nazaj proti koči, tako čuden vtis je napravljala v tisti gozdni samotni, in nekoliko tudi v upanju, da bom zagledal kakšnega od stanovavcev kočice. Toda nihče se ni prikazal.

Ko sem se naslednji dan vračal z gore, sem se trudil, da sem našel spet tisto stezo. Toda tokrat se je zdelo vse še bolj nerealno. Bilo je julija in vroče, pa še ravno okrog poldneva. Niti vejica na drevesu se ni zganila. Koza in njen mladič sta ležala na travi in tudi psi so se le leno postavili na noge in nekajkrat zarenčali. Morda so me poznali in uganili, da od mene ne preti nevarnost. Toda tudi tokrat ni bilo nikjer nobenega človeka. Vendar je lebdelo nad kočico in nad vsem okoljem nekaj, kar je vzbujalo jasen občutek, da mora biti nekdo v bližini.

V majhni vasi v dolini sem se pozanimal, kdo stanuje v tisti koči, a ljudje so mi dajali le kratke odgovore. Zvedel sem samo, da prebiva v koči »stari Pridnik«. Na vprašanja, dko je to in zakaj živi sam v gozdu, tako daleč od ljudi, so le zamrmrali, da ne vedo. Verjetno je »stari Pridnik« kak čudak, sem rekel, morda je skregan z vsemi ljudmi, ali pa tako reven. Ne, zdelo se je, da niso tega mnenja in da ga ne smatrajo za prismuknjenca. Kaj več pa res nisem mogel izvleči iz njih. Pravzaprav pa jih tudi nisem imel namena ravno zasliševati zaradi njega, in če je ostala vsa zadeva nekoliko skrivnostna, mi je bilo še prav, ker je ohranila tako večji čar nenavadnega. Tako je ostala fantazija prosta, da si je ustvarjala o tisti koči v gozdu in o skrivnostnem samotarju, ki je živel v njej, romantine predstave, ki bi se najbrž razpršile, če bi zvedel vsó stvarnost, kakor se navadno zgodi z vsemi romantičnimi predstavami.

Skoraj vsako poletje sem odtedaj privandral na svojih gorskih poteh vsaj enkrat tudi mimo tiste kočice v gozdu, ki mi ni več izginila iz spomina. To je bilo vedno poleti in celo vrsto let, v katerih se je na svetu že marsikdaj zgodilo. Toda tista podoba v gozdu je ostala vedno ista: za kol privezana koza z mladičem (gotovo je bila že druga ali tretja), psi, ki so vsakokrat spet dvignili jezen koncert, a vsakokrat le nekoliko manj, ker so me najbrž že davno poznali, in kokoši, ki so spokojno brskale med smrekami gozda, ki je od dveh strani obdajal kočico. To se mi je zdelo pravzaprav še najbolj čudno, tiste kokoši v gozdu, ki so čepele na nižjih vejah in si trebile perje s kljuni ter dvignile glave, ko sem prihajal bliže, prežeč, kaj bom storil. Nekatere so preplašene vzvzfotale z veje in zakodakale teh se zapodile čez stezo proti koči, druge pa so negotovo obsedele na veji in me gotovo obdržale na očeh, dokler nisem izginil za bližnjim ovinkom, med smrekami in skalami. Stari Pridnik pa se je le malokdaj pokazal, vendar se mi je posrečilo, da sem ga nekajkrat videl, ko si je dal opravit okrog koz ali pred kočico. Bil je bolj nizek mož z dolgo sivo brado, iz katere je bilo komaj vedeti obraz. To ga je delalo res starega, vendar se je zdel po postavi še krepak.

Potem se je zgodilo, da sem bil službeno postavljen na gimnazijo majhnega mesta ne posebnost daleč od tam, tako da sem lahko gledal vrh Pece z okna svojega stanovanja. Priznati moram, da sem sam prosil za tisto prestavitve, iz raznih razlogov, med katerimi je bil glavni ta, da so mi tisti kraji zelo prirastli k srcu. Poleg tega sem nameraval napisati nekaj knjig in zdelo se mi je, da bom imel v tistem mirnem mestecu še največ možnosti za to. Res sem se pridno lotil dela in čez dobro leto dni je bila prva knjiga mojih novel že zunaj. V njih sem obravnaval še bolj motive, ki so se mi zasadili v zavest v mladosti, kot je to pač skoraj pravilo pri mladih pisateljih. Vsak bi rad napravil najprej nekaj obračun čez

svojo mladost in razodel drugim, kaj je v njej doživljal in kakšna razkritja so se mu razodela, — kot da bi bil on edini, ki je napravil takšna razkritja. Ni še minilo mnogo časa, pa sem se tiste svoje prve knjige kar nekam sramoval, ne

zaradi tega, ker bi jo bili hudo skritizirali. Vendar pa so se mi nekako odprle oči, da je v njej premalo pravega življenja, premalo pravih ljudi in preveč sentimentalnosti in idej, ki sem jih dobil iz knjig. Zato sem začel spet več hoditi naokrog, da bi čimbolj spoznal resnično življenje ljudi, tistih ljudi, med katerimi sem živel. Začel sem zbirati snov za svojo drugo knjigo novel in ra tihem sem mislil tudi že na svoj prvi roman in si delal zapiske zanj.

Tako me je spet večkrat zaneslo v tiste gozdove pod Peco, kjer je živel v samotni »stari Pridnik«. Zdaj skoraj ni minil teden, da bi ne bil krožil kje tam okrog. Tista s škodlami pokrita kočica, tako prirasla k tlom, da jo je bilo komaj mogoče razlikovati od okolice, me je privlačila z neko čudno močjo, kakor da bi krila v sebi neko skrivnost, ki jo moram razvozlati. Toda vse je bilo tako preprosto in revno, da je bilo jasno, da ni mogla skrivati v sebi nič posebnega. Če je že bila kaka skrivnost, je mogla biti samo v starem Pridniku. Zakaj se je umaknil tja v samotno? Ze mnogo let je prebival tam, in ker še ni bil nikak upognjen starček, je moral biti še precej mlad, ko se je naselil v tisti koči. Očitno je bilo, da si je ni sam postavil in da je morala biti mnogo starejša, morda je stala tam celo že sto ali dvesto let.

Zdaj sem ga večkrat presenetil kje zunaj. Včasih na njegovi njivici, ko jo je prekopaval ali izkopaval krompir; včasih na trati, ko je molzel kozo; nekajkrat pa sem ga tudi srečal, ko je nesel iz gozda suhljad za kurjavo. Kakšenkrat me je zelo mikalo, da bi ga nagovoril, vendar sem se premagal. Opazil sem namreč, da je na moj pozdrav »Bog daj«, kakor je navada v tistih krajih, zelo nerad odgovoril. Komaj da je nekaj zamomljal, kakor da je nevoljen, da je prisiljen odpreti usta. Nekeč, ko je ravno molzel kozo pred hlevčkom, ki se je držal kočice, pa sem se od-

V GOZDU

ločno približal in vprašal, če bi lahko dobil skodelico mleka, za denar seveda. Ne da bi kaj rekel, je odšel v kočino in se vrnil z lončeno skledico mleka s kosom zelo trdega kruha.

»Ni še prekuhano. Če hočete takšnega,« je rekel, s svojim navadnim momljajočim glasom, vendar pa se mi je zdelo, da iz njega ne zveni ravno neprijaznost. Vendar nisem ničesar rekel, da ga ne bi vznemljil. Pil sem mleko in prigrizoval kuh ter se spraševal, če ga je sam spekel. Imel je tako trdo in debelo skorjo, kot nisem tega še nikdar opazil niti pri kmečkem kruhu, in v sredici so bile rese. Verjetno je bil kruh iz ječmeneve, na grobo zmlete moke, najbrž še na žrnje, kot so rekli v tistih krajih mlinskega kolesa na roko. Ko sem stal tam in grizel trdi kruh ter srknil od časa do časa požirek mleka, da sem poplaknil grizljaj navzdol, so mi psi ovohavali kolena, stari Pridnik pa je molče opravljal svoje delo v kozjem hlevčku in pred njim, kakor da me sploh ne vidi.

Ko sem končal, sem segel v žep po denar in vprašal, koliko sem dolžan. Zamahnil je z roko, češ kaj bi to, in se obrnil proč.

Pustil sem nekaj drobiža na klopici poleg skledice, pozdravil toliko na glas, da me je moral slišati v kozji hlevček, in odšel.

Od tedaj je prišlo nekačo v navado, da sem se za hip ustavil sred kočino, kadar sem spet prišel mimo in ga zagledal kje v bližini, ter ga zaprosil za skledico mleka. Rekel sem, da mi kozje mleko zelo ugaja, in to je bilo res, četudi mi sicer nikoli ni prišlo na misel, da bi si ga bil kje zaželel. Toda tisti okus, ki je zaudarjal nekoliko po zatohli notranjosti kočice, se je tako prilagal vsemu okolju in tudi tisti kruh. Toda če sem včasih tisto, kar mi je ostalo, vtaknil v žep in pozneje med počitkom kje v gozdu spet ugriznil vanj, se mi je zadel skoro neužit. Le močno zapečena skorja je bila dobra in sem jo pojedel. Drugo sem nadrobil miravljam in pticam. Vedno sem mu pustil približno toliko drobiža kot prvokrat in nikoli mi ga prihodnjik, ko sem se spet ustavil, ni omenil in mi ga ni silil nazaj. Zdelo se je, kakor da je denar zanj brez vsakega pomena in da mu ne pripisuje nikake važnosti, a ga je tudi on potreboval vsaj včasih, za najnujnejše, saj ni mogel živeti samo od tistega, kar so mu dajale njegova njivica, koze in kokoši. Moral je imeti vsaj za sol in morda še za tobak za svojo dolgo pipo, ki mu je navadno gledala iz žepa suknjiča. Nikoli ga nisem zalotil pri kajenju; morda je kadil zvečer, sedeč na tisti klopici pred kočico. Obleke najbrž ni veliko potreboval, nosil je vedno isto lodnasto obleko.

Rad bi ga bil zapletel v razgovor, ker me je njegovo samotarsko življenje zanimalo. Na tistem sem ga že določil za glavno osebo ene svojih novel. Toda ni se mi posrečilo, da bi ga pripravil do tega, da bi opustil svojo skrajno redkobesednost. Čutil sem, da hoče ostati zaprt v svoj molk in da ne želi nikakega zblížanja. Toda ali je mogoče, da lahko človek do take mere prenaša samoto? V dolini sem poizvedoval, če pride kdaj v vas, pa so mi povedali, da pride za velike praznike v cerkev, a ostane pod korom, in da prinese včasih prodaj suhe gobe, ki jih nabira poleti in jeseni v gozdovih. To je njegov glavni dohodek.

Ko sem ga nato spet srečal, sem ga vprašal, če ima kaj suhih gob za prodajati, in res mi jih je prodal velik škrnicelj. Seveda nisem vedel, kam z njimi, dokler jih nisem podaril mladi vdovi, ki je stanovala v bližini. Ravno to je bil povod, da sem se bliže seznanil z njo in nedolgo potem sva se poročila. Bil sem zelo srečen in nekoč sem staremu Pridniku omenil, k čemu so mi pripomogle njegove gobe. Tedaj sem prvokrat videl, da se je nasmehnil. Tudi odtajal se je nekoliko, mi čestital in me povabil v kočino, kjer mi je ponudil

kozarček hruševca. Domač je, je rekel, pa nisem upal vprašati, če ga je sam žgal. Rekel bi, da ja, ker je pekel kot vrag in je čisto odgovarjal trdi naravi starega puščavnika.

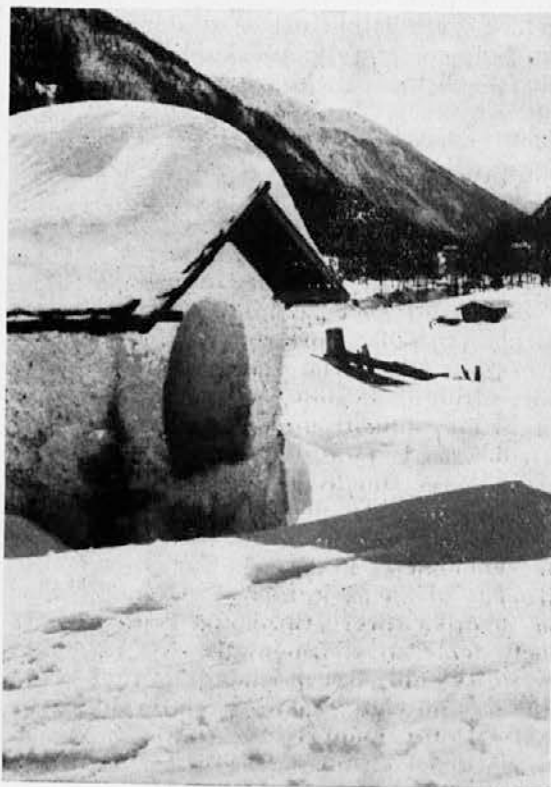
Od tedaj sva postala nekačo prijatelja, če se lahko temu tako reče. Govorila sva še vedno malo, toda nekaj misli sva si le vsakokrat izmenjala in pri tem sem presenečen opazil, da mora biti mož precej izobražen. Znal je več jezikov in imel je svojo filozofijo o življenju. V kočini s podom iz steptane ilovice je imel na policah ob steni precej knjig in ko ga nekoč ravno ni bilo v izbi, sem segel po eni izmed njih. Bil je neki Hamsunov roman v nemščini. Ko sem pogledal naslov, sem opazil na naslovni strani zapisano ime: Dr. Štefan Priednig. Spodaj pa je bilo z žensko roko zapisano: V spomin. Greta. Hitro sem ogledal na datum. Natisnjena je bila red nekaj več kot tridesetimi leti. Položil sem jo nazaj na polico, preden se je samotar vrnil v izbo, in molčal. Toda župnik v dolini mi je potem povedal da je bil »stari Pridnik« menda advokat, pa je vse skupaj pustil in se pred mnogimi leti nastanil v tisti kočini v gozdu. Nihče ne ve, zakaj. Morda zaradi občutka kake velike krivde? Ali zaradi razočaranja? sem ugibal.

Ko sva si nekoč spet počasi izmenjavala besede, sem mu nenadno razkril, da vem, kaj je bilo. »Kako da ste pustili vse skupaj in da rajši živite kot puščavnik?« sem ga vprašal. Za hip je pomolčal, potem pa je rekel:

»Verjemite mi, da sem zdaj srečnejši, kot sem bil med ljudmi.«

Druga ni hotel povedati, nikoli, četudi sem ga še kdaj skušal pripraviti do tega, že zaradi tiste novele.

Cez nekaj let pa sem bil spet prestavljen drugam in moje družinske razmere so se toliko spremenile, posebno zaradi otrok, da mi niso več dovoljevale dolgih pohodov po hribovih. Tako starega Pridnika nisem več videl. Morda pa se bom v prihodnjih počitnicah spet napotil po tisti stezi med gozdovi pod Peco, ki pelje do njegove kočice, da bova popila kozarček njegovega hruševca in si izmenjala nekaj besed. Če še živi.

BODITE ZMERNI PRI NAKUPIH IZ TRINAJSTE PLAČE, PRAVI ZAKLADNI MINISTER

Zakladni minister Colombo je dal prvo gospodarsko napoved za prihodnje leto, in sicer v intervjuju v nekem milanskem listu.

»Na leto 1966 gledamo z večjo mirnostjo, kakor pa smo pred enim letom gledali na perspektive leta 1965«, je rekel zakladni minister. Potem je označil leto 1965 za leto stabilizacije in začetka gospodarske pozitivne, medtem ko bo leto 1966 morda leto močnega novega zagona našega gospodarstva. Ponovno je pozval državljane, naj bodo pri svojih nakupih ob koncu leta zmerni. Nadaljnji dotok denarja na tržišču zaradi trinajstih plač bi mogel imeti namreč negativne posledice na stabilnost cen, kar je ena največjih skrbi vlade. Zakladni minister je tudi izjavil: »Morda je že končano razdobje strogega varčevanja v pravem smislu besede, tudi če nas čakajo še meseci trdega dela in prizadevanja, preden bomo

NAROCNIKOM, SOTRUDNIKOM IN VSEM BRAVCEM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO REVIIJA »MLADIK«

dosegli tako visok ritem letnega povečanja dohodkov, kot je bil značilen za pretekla leta.«

Minister je končno izrazil željo, da naj bi pokazali delodajalci in delavci v času, ko bodo zapadle delovne pogodbe, kar največjo modrost. Pri tem je zainteresiranih nad dva milijona in pol delavcev, zato lahko vsakdo spozna, kako važne posledice imata lahko bodisi sporazum, bodisi spor med delavci in lastniki.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU JUBILEJNA SEZONA 1965-66

J. Robert — J. Duvivier — H. Jeanson
MARIE — OCTOBRE
IGRA V DVEH DEJANJIH

Režija: BRANKO GOMBAC

Scena: DEMETRIJ CEJ

Prevod: BRUNO HARTMAN

V naslovni vlogi nastopa prvakinja ljubljanske

Drame

STEFKA DROLCEVA

V soboto, 23. decembra ob 16. uri (okoliški abonma); v nedeljo, 26. decembra ob 16. uri (abonma nedeljski popoldanski); v torek, 28. decembra ob 20. uri (študentovski abonma); v sredo, 29. dec. ob 21. uri (sindikalni abonma); v četrtek, 30. decembra ob 21. uri (invalidski abonma); v nedeljo, 2. januarja ob 16. uri; v sredo, 5. januarja ob 21. uri; v četrtek, 6. januarja ob 16. uri.

Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma.

VSEM SVOJIM OBISKOVALCEM IN PRIJATELJEM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

SLOVENSKO GLEDALIŠČE
V TRSTU

POROKA

Pred kratkim sta se poročila v cerkvi na Repentabru gospodična Sonja Stolfa in dr. Andro Vuga iz Trsta. Mlademu paru želijo prijatelji vse najlepše na novi življenjski poti. Voščilom se pridružuje tudi uredništvo Novega lista.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

Kljub sporazumu z Jugoslavijo so oblasti hotele izgnati slovenski in hrvatski jezik iz scdnij. Najprej so prepovedale rabo našega materinega jezika, potem so odpustile celo vrsto naših sodnikov in sodnijskih uradnikov.

Skoro vsi naši sodniki so bili zato premeščeni v kraje, kjer slovenščina in hrvaščina

187. Dr. E. BESEDNJAK

na nista imeli veljave. Naš materni jezik je bil pregan in preprediti je bilo treba tudi možnost, da bi ga mogel kdo rabiti.

Sodni svetnik Komavec, dotedanji član civilnega senata na goriškem tribunalu, je bil

premeščen na preturo v Vipiteno (Južna Tirolska); g. Boškin, dotedanji sodnik v Tolminu, na tribunal v Trstu; g. Rakušček, sodnik v Bovcu, na tribunal v Trstu in dr. Šestan, sodnik v Krminu, na preturo v Tržiču.

OBČNI ZBOR »POLITIČNEGA DRUŠTVA ZA HRVATE IN SLOVENCE V ISTRI«

Meseca februarja 1924 se je vršil v Trstu občni zbor edine samostojne politične organizacije našega naroda v Istri. Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri, katero je že leta 1909 prvič ustanovil dr. Dinko Trinajstić, je začelo zopet z organizatoričnim delom med istrskim ljudstvom.

Po vojni so se sicer Istrani priključili tržaškemu društvu Edinost, a pozneje so se postavili zopet na lastne noge in obnovili samostojno politično društvo za Istro.

Občni zbor, ki se je vršil v Trstu, je obetal »Političnemu društvu za Hrvate in Slovence v Istri« najlepšo bodočnost. Zborovanje je bilo eno najlepših in najvažnejših, kar so jih imeli Istrani po vojni.

Skoro iz vseh delov Istre so prihiteli v Trst kmečki zastopniki in se navdušeno udeleževali razprav.

Kar je nas Goričane posebno razveselilo, je bila ljubezen, s katero so govorili istrski zaupniki o našem goriškem ljudstvu. Ko je odposlanec, goriškega političnega društva Virgil Šček pozdravil v imenu Goričanov istr-

ske brate, je zavaloval med zborovalci vihar navdušenja.

VOLITVE IN RESOLUCIJE

Zaupniki so razpravljali o bodočih volitvah. Izvolili so si tudi novi odbor, kateremu je načeloval dr. Josip Brajša. Za tajnika je bil odbran Vlado Sironić, ki je vodil pisarno društva v Trstu.

Zborovalci so razpravljali nato o raznovrstnih perečih vprašanih Istre in so sprejeli več resolucij, od katerih nekatere na tem mestu priobčujemo.

1. »Društvo izraža svoje ogorčenje in protestira proti temu, da je vlada uvedla v šole italijanski učni jezik in odstranila materinskega ter tako kršila ljudske in roditeljske pravice;

2. Dviga svoj glas proti temu, da se v italijančenih razredih ne poučuje hrvatski in slovenski jezik;

3. Zahteva, da se v nobenem slučaju ne

zabrani poučevanje verouka v materinem jeziku;

4. Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri želi, da se na temelju enakopravnosti ustanovi »Narodni svet« kot vrhovna instanca za vse Jugoslovane v Italiji ter poudarja, da je edino na ta način mogoče doseči narodno edinstvo v političnem delovanju.«

PREFEKTOVE IZJAVE

Prefekt v Trstu je izjavil našemu odposlanstvu, da se bodo vršile volitve mirno in brez pritiska. Enako izjavo je podal istrski prefekt.

Iz Vidma je prihajal sicer drugi veter. »Nekatere prevroče in malo previdne glave bi rade plesale precej oster volilni ples. Toda čemu? Fašistovski stranki je v našem volilnem okrožju zagotovljenih 15 mandatov. Za osem manjšinskih mandatov se bori opozicija,« je napisal naš list.

»V njej vlada neprikrito prepričanje, da bi nasilstva samo še bolj strnila zavedne slovenske vrste. Zato smo globoko uverjeni, da bo videmski veter ponehal in bomo svobodno in brez nasilstev šli na volišče,« je zaključil list. (Dalje)

GOSPODARSTVO

Italija in Nemčija si zamenjujeta mravlje...

Meščani in večkrat tudi deželani smatrajo mravlje za siten mrčes, in to tudi so, ako zaidejo v stanovanje in posebej v živilsko shrambo. Tu jim gre v slast vse sladko, a se ne branijo tudi mnogih drugih živil. V tem primeru jih pač moramo uničiti, kar najlažje storimo, ako najprej ugotovimo gnezdo, od koder gre njihova procesija v shrambo. Največ zaleže uničiti gnezdo, za kar je dober vsak DDT kot prah za prašenje ali za škropljenje. Če ne moremo takoj ugotoviti gnezda, moramo poprašiti ali poškopiti vso njihovo pot in kot, kjer se zbirajo.

So pa tudi zelo koristne mravlje in zlasti v gozdarstvu so večkrat edini človekov pomočnik. Gozdna drevesa napada prevečkrat različen mrčes, katerega uničujejo mravlje. Ne uničujejo pa vse mravlje tega mrčesa in večkrat lahko ugotovimo, da smatrajo mravlje del tega mrčesa — zlasti nekatere vrste listnih uši — za domačo molzno živinico. Mravlje obiskujejo svojo živinico — listne uši, ki izločajo neko sladko snov, in ta gre mravljam posebno v slast. Zgodi se celo, da mravlje prenesejo take listne uši z drevesa na drevo in jih s tem širijo.

Ni pa tako z gozdnimi mravljami družine »Rufus«. Te uničujejo vsak mrčes na drevesih in s tem gozdarju mnogo koristijo. Teh mravelj pa ne dobimo povsod in zato jih je potrebno umetno širiti. Že več let prevažajo iz severne Italije mravlje Rufus na Sardinijo za uničevanje nekega mrčesa, ki hoče uničiti gozdove hrastov za probkovino. — V zadnjih tednih sta si Italija in Nemčija izmenjali mnogo mravelj družine »Rufus«. To družino sestavljajo razni rodovi, med drugim tudi roda »Lugubris« in »Polictena«. Prvega je mnogo v Italiji, drugega nič, a ga je mnogo v Nemčiji, kjer pa manjka prvi. Gozdarski strokovnjaki obeh držav so si izmenjali svoja dognanja in so sklenili, da si izmenjajo tudi večjo količino mravelj. Tako se vrši velik izvoz rodu »Rufus lugubris« iz Italije v Nemčijo, na drugi strani pa vozijo iz Nemčije v

Italijo enaka količina mravelj rodu »Rufus Polictena«. Mravlje prevažajo v sodih, kamor jih naložijo čimbolj pazljivo z jajčeci vred. Sodi imajo navadno vsaj eno odprtino, ki pa je zamrežena tako, da zrak lahko prihaja v sod, a mravlje ne morejo ven.

Ko pridejo mravlje v novo bivališče, jih čaka ogrodje novega mravljišča s kupi nasukanih igel iglavcev. Navadno se kmalu udomačijo.

ZAKAJ SE TRTE NE PRIMEJO?

VPRAŠANJE: Ko sadim trte, se primejo, a kasneje listi odpadejo. Je to bolezen na koreninah ali na deblu? (Ni zaradi peronospor.)

ODGOVOR: Vprašanje je premalo jasno. Mislimo, da je zadeva naslednja: Vi zasadite aprila meseca na ameriški podlagi cepljene trte, katere ste kupili v Furlaniji. Te trte poženejo, a listi čez mesec porumenijo in odpadejo, trte pa se posušijo. Kje tiči vzrok? — Če je tako, potem so vzroki lahko naslednji:

1. Med izrutjem v trtnici in ponovno zasaditvijo so trte preveč trpele in ohranile samo še toliko življenjske moči, da so pogonale, a ne zaživele.

2. Trte so lahko prišle iz ugodnega in rodovitnega okolja v slabše.

3. Trte so bile zasajene na mesto, kjer so že prej rastle trte in se zemlja v tem oziru ni odpočila.

4. V zemlji, kamor trte vsadite, mogoče primanjkuje kakšna kemična snov; navadno so težave zaradi apna.

5. Lahko, da niso tla primerna za ameriško podlago.

6. Lahko je vzrok kakšna bolezen na koreninah.

7. Lahko pa je kakšna bolezen na stebelu (debelcu).

8. Lahko, da ni bila saditev pravilna, zlasti če se niso prirezale korenine. Itd. — Kot vidite, je vzrokov lahko več, zato pa je potrebna skrbna pazljivost pri nabavi sadik in pri sajenju.

Razgovor s profesorjem Ubaldom Vrabcem

Te dni — 11. decembra — je obhajal ugledni slovenski skladatelj prof. UBALD VRABEC v Trstu svojo šestdesetletnico. Za ta svoj jubilej je bil deležen naš priljubljeni glasbenik — priljubljen tudi zaradi svojega ljubeznivega značaja — prisrčnih čestitk vse naše javnosti, v Kulturnem domu pa so privedili prejšnjo soboto zvečer koncert njegovih pesmi.

Za ta njegov življenjski praznik smo ga naprosili, da bi odgovoril na nekaj vprašanj za bravce našega lista:

Kako ste se odločili za glasbo, g. profesor? Kje in v kakšnem okolju ste doraščali?

Moj stric me je učil mandolino, ko sem imel sedem let. Z dvanajstim letom sem se vpisal na Glasbeno Matico v Trstu, potem pa na konservatorij »Verdi«.

Kateri glasbeni učitelj je najbolj vplival na Vas?

Najbolj prof. Vito Levi, ki me je učil kompozicijo.

In v katerem velikem glasbeniku vidite danes svoj vzor?

V vsch in nobenemu. Ne sledim nobenemu.

Kaj je tisto, kar si želite izraziti v svoji glasbi?

Nekaj povedati. Ali nekaj naslikati. Če je pesem, skušam z glasbo samo podčrtati besedilo. Če pa napišem orkestralno stvar, skušam prineesti gotova razpoloženja gotovih situacij.

Kaj Vam je bolj pri srcu, simfonična glasba ali pesem?

Pravzaprav oboje združeno. Sama instrumentalna glasba ne more povedati nič konkretnega, v zvezi z besedo pa lahko prav besedi da pravi poudarek ali pa ustvari razpoloženje, primerno besedi.

Kaj more po Vašem pesem še danes nuditi mlademur človeku?

Isto, kot nekoč in vedno: estetski užitek. Kdor pa ima skvarjen okus, kakor imajo mnogi skvarjen apetit zaradi pikantne, rafinirane, nenaravne prehrane, mu seveda dobra glasba ne nudi ničesar.

Kako presojate današnja moderna glasba — in najmodernejša, kakršna je bilo npr. možno slišati na letošnjem beneškem glasbenem festivalu (zvoki vseh mogočih izvorov itd.)?

Tudi to je lahko dobra muzika. Če ima neki smisel, neko obliko. Če so pa zvoki ali šumi razmetani brez vsakega reda, potem ocenjujem to glasbo za to, kar je: kup nametanega zvočnega materiala.

Kaj menite o današnji slovenski glasbi? Koraka tudi danes vstric s svetovnim glasbenim razvojem, kakor je korakala v preteklih stoletjih (škof Slatkova, Gallus, v 17. in 18. stoletju itd.)? In kakšni so Vaši načrti, g. profesor? Kaj trenutno skladate ali kakšne melodije že zvone v vas in čakajo, da jih spravite v note?

Vsekakor koraka vstric. Včasih celo na slepo.

O načrtih nerad govorim in ne napovedujem svojih bodočih skladb. Ko bodo napisane in končane, bom pa povedal in pokazal.

Kaj bi radi še povedali naši javnosti ali preko našega lista svojim pevcem od »Gallusa« ali vsem našim pevcem sploh — in morda tudi našemu mlademu rodu?

Da nudi petje mnogo užitka in da je tisti, ki nima smisla za to, prikrajšan in da je zato njegovo življenje revnejše, kot je življenje onega, ki se more nad glasbo navduševati, biti od nje prevzet. Da je petje tudi za fizično, telesno in duševno počutje zelo zdravo in da bi v nekem smislu petje lahko prištevati k športu. Vsem bi pa svetoval: če vam je petje všeč, pojte! Narava nam je dala telo in razne organe v uporabo. Da gledamo, poslušamo, govorimo, delamo, pišemo, hodimo, plavamo, skačemo — čemu ne bi rabili tudi naših glasilk in doprinesli k izvedbi tolikih umetnin? Nam in našemu bližnjemu v veselje in estetski užitek.

Mojim pevcem od »Gallusa« pa hočem tu čestitati k njihovi marljivosti in prizadevnosti. Vem, da jim ni žal, če sodelujejo v tem zboru, in da res uživajo nad harmonijami, ki jih sami ustvarjajo. Vedo naj, da s svojim delom opravljajo važno kulturno poslanstvo.

Kakšne vtise imate z goriškega tekmovanja »Seghizija«?

Samo odlične. Vladalo je pravo bratsko razpoloženje vseh pevcev, publike in seveda organizatorjev. To že veste, da je naš zbor dosegel v svoji kategoriji drugo mesto. Seveda sem tega vesel. In moji pevci še bolj. Saj je bila konkurenca čstra. Mnogo ostrejša kot lani. Omenil bi še prav familiarno prijaznost napovedovalca, ki mi je pred polno dvorano čestital za moje šestdesetletnico. Omeniti moram tudi prave kolegialne odnose z vsemi pevovodji vseh narodnosti. Omenim naj tudi vnemo in požrtvovalnost članov »Seghizija«, od katerih mnogi gladko govorijo slovensko. Posebej še omenim spontane, neformalne (saj se sploh nismo poznali) čestitke pevcev iz Busta Arsizia, ki so rekli, da so bili nad našim petjem zviščeni.

Z zadoščenjem še omenim, da so letos organizatorji poskrbeli za stopnišče za nastopajoče zборе in da se jim je posrečilo, če še ne čisto odpraviti, vendar pa občutno omejiti kajenje v dvorani. Tudi te malenkosti imajo svojo važnost.

Delo Slomškove založbe

Od 14. feb. 1964 obstaja in deluje Slomškova založba, ki je knjižna založba za vse slovensko zamejstvo. Njeno ime se že nahaja na lekcijarju, t. j. na Berilih in evangeljih, ki so bili natisnjeni lansko leto, in na dobršem številu najnovejšega Malega misala (1964), letos pa je Slomškova založba izdala prva literarna dela, najprej zgodovinsko višarsko povest z naslovom »Božja planina«, nato pa koroško-goriški zgodovinski roman »Stoji na rebri grad«.

Tik pred natisom je veliko slovstveno in študijško delo o slovanskih učiteljih sv. Cirilu in Metodu — »Zvezdi našega neba«, v pripravi za tisk pa še pomembno delo o škofu Antonu Martinu Slomšku, namreč v literarni formi napisane, dokumentirane zgodbe Slomškovega življenja, ki jih je zelo spretno napisal mariborski kanonik Franc Hrastelj, najboljši poznavalec Slomškovega življenja.

Prvi knjigi Slomškove založbe, »Božja planina« (natisnjena v Celovcu) in »Stoji na rebri grad« (natisnjena v Gorici), sta že na knjižnem trgu. Dosegljivi sta v slovenskih knjigarnah v Trstu, Gorici in Celovcu.

Ker naklada ni velika, naj vsakdo, ki mu je na tem, da bi imel popolno zbirko knjižnih izdaj Slomškove založbe, od začetka pohiti z naročilom odn. z nakupom.

Vsebina navedenih knjig zadeva našo domačo versko-kulturno in narodno zgodovino, zrto skoz prizmo umetniške intuicije, zato bo lahko vsakdo iz teh knjig verno zajemal za svojega duha. Predvsem bodo naši šolniki (profesorji, učitelji, katehetje) učno snov mogli poživljati z ilustracijami iz domačih kulturnih gajev.

Pa Slomškova založba ne bo ostala le pri zgodovinski snovi, marveč ima v načrtu tudi sodobnost, namreč izdajanje literarnih del s sodobno tematiko in problematiko, tako za odrasle kot tudi za mladino.

Za Slomškovo založbo
prof. dr. Metod Turnšek

Preveč prostega časa = škodi?

Novo socialno vprašanje

Po podjetjih, tovarnah in pisarnah se že od nekdanj širi želja po skrajšanem delovnem urniku. Po drugi strani pa avtomatizacija strojev sama sili podjetnike, da krajšajo tudi število delovnih dni v tednu. V Ameriki že računajo, da bo štiri dni dela v tednu popolnoma dovolj. Trije dnevi naj bodo odmerjeni počitku in prostemu času.

Sociologi in psihologi se pa že vprašujejo, kako bo človek uporabil proste dni, da ne bodo postali duševno in družbeno celo škodljivi. Ugotovili so že sedaj škodljive posledice tridnevnega »weekenda«, od petka do ponedeljka. Od desetih Američanov, ki imajo tri dni v tednu prosto, jih je šest, ki ta prosti čas prebijejo z golim lenuharenjem in poležavanjem, ki jih moralno še bolj utrudijo kot delo. Sociologi pravijo, da preveč prostega časa škoduje družinskemu življenju. Otroci ne spoštujejo več očeta, ki malo dela, čepav prinese v družino dovolj zaslužka. Zene nergajo, ko vidijo družinskega očeta cele dneve v copatah pred televizijskim sprejemnikom ali z razgrnjenim časopisom v popolni brezdelici. Ne smemo namreč pozabiti, da morajo delati matere v delavskih družinah tudi v Ameriki več kot po 8 ur vsak dan, če hočejo s kuho, pranjem in čiščenjem oskrbeti vso družino. Izkazalo se je tudi, da se v industrijskih krajih s tridnevnim tedenskim

počitkom množijo zločini, prometne nesreče in tudi zakonske ločitve.

Po nasprotnem mnenju pristašev kratkega delovnega tedna, bi morali ljudje uporabiti prosti čas za svoj umski in kulturni razvoj, za pametno zabavo in za tak počitek, ki človeka res duševno in telesno okrepi. Da, imeli bi prav, če bi večina ljudi prostega časa dobesedno ne »ubijala«.

V resnici pa se dogaja tako, kot kaže poskus v modernem industrijskem kraju Ely, New York. Tam je zaposlenih v elektrotovarnah 2200 družinskih očetov. Njih družine žive v udobnih vilah. Nedavno so nameščenci dosegli, da so zaposleni samo štiri dni v tednu, ostali dnevi pa naj bi bili na razpolago za pametno izkoriščanje prostega časa. Podjetje je zgradilo z državno pomočjo športne prostore, gledališke dvorane, kulturne klube s predavanji in knjižnicami. Vse to naj bi pripomoglo dvigniti delavce na višjo kulturno raven in prinesiti srečo in zadovoljstvo v družine.

Kako je poskus uspel? Od 2200 nameščencev se jih udeležuje pri športu in podobnih razvedrilih komaj 200; le 80 je takih, ki se zbirajo v kulturni namenjenih prostorih. Delavska organizacija je začela preiskovati, kako pa ostali uporabijo prosti čas. Ugotovila je, da 60 odstotkov članov ali prelenari doma ali divja z avtom na izlet, en del se vrže v igro, nekateri pa popolnoma zaidejo na zločinska ali erotična stranpota. Le nekaj pod 40 odstotkov je takih, ki znajo pravilno uporabljati svoj prosti čas. Pa še od teh jih je nekaj, ki uporabljajo proste dni v tednu za postranski zaslužek.

Fanfara božične noči

Ob tleči božični luči na ognjišču je sedel stari Ivančkov oče. Počasi je spuščal kolobarčke belega dima iz dolge viržinke, od časa do časa si je nalil iz buče, ki je tičala na vzglavniku, pa se je stari Ivanček spet zamislil in gledal skozi soparne kapljice na medlih šipah v sveto noč.

V prvo je že vabilo s Svetega Martina k polnočnici. Po zasneženi poti čez braniški most so se že začele svetlikati prižgane la-

M. Gaspari Otroci odganjajo starko-zimo

terne. Oddaljeni sosedje so hodili mimo v Britof k fari. Koraki škripajo v gazi, Branica šumi pod visokim železniškim nasipom.

Pri Ivančkovih potrkam, da malce povasujem še pred polnočnico. »Bog daj vsem v hiši prav srečen božič!« Oče se zdrami iz daljnih spominov. Nasmeh mu spreleti nagubano lice.

»Kar prisedi v kot. Marjetka bo vina zavrela.« Oba se zastrmiva v žerjavico, iz katere se še vije vonj po kadilu. Beseda se noče še utrniti.

Izpred hiše se slišijo glasovi božične »Svete noči ...« Otroci — koledniki pojo.

»Da, da,« se razveže oče Ivanček, »nocoj obhajamo rojstvo božje. Iz njega naj vzkljeje novo življenje za nas in za vse.« V debelih čašah je zadišalo zavreto vino s cimatom.

»Sveta noč me spominja,« povzamem besedo, »na vašega Ivana.«

»Eh, kaj čemo, žalostni so ti spomini. Preden si potrkal, sem prebiral njegov dnevnik. Ko je moj Ivan padel, mi ga je prinesel njegov tovariš s fronte. Poglej, tam na polici vrhu knjig leži.« Oguljena beležnica, še s sledovi krvi in blata. Sežem po njej in prelislam prve strani.

Berem in poslušam zgodbo o svetonočni fanfari. Ivanček jo pripoveduje z utopljenim glasom.

»Naš Ivan je bil dodeljen zadnje leto v prvi svetovni vojni k sedmi četi strojnih pušk na Škabrijelu. Za božič je prišla četa na oddih v zaledje, prav v našo vas. Vojake so nastanili po senikih, na velikem podu nad Apkovim hlevom je pa vadila polkovna godba. Ivan je tudi igral, že pravi mojster na trobento. Popoldne pred svetim večerom je učil tovariše našo staro božično pesem. Spominjam se, kot da bi bilo včeraj. Pri Svetem Martinu je že zvonilo k polnočnici, kakor nocoj. V hiši so otroci prižigali svečke na skromnem drevescu; vojni časi so bili in vsega na pomanjk. Tedaj se je razlegla v mehko noč tromba našega Ivana. Kot angelska je solo zvenela »Sveta noč, blažena noč ...«

»Spominjam se, da. Tisto popoldne sva z Ivanom šahirala pri naš doma. Še šalil se

je, če bo šah mat, da bo zanj nevarno. Končala sva partijo s pat, neodločeno. Zvečer sem njegov solo tudi jaz poslušal. Ne morem povedati, kako me je pretresel. Z veseljem pa tudi z neko skrito bridkostjo.«

Ivaček je spet nalil in privalil še eno hrastovo čulo k ognju. »Počakaj, da končam to božično zgodbo. Torej, ko so se porazgubili po dolini tisti zvoki svetonočne fanfare, je kar nenadoma zatrobilo alarm. Na Škabrijelu, tako poročilo je prišlo po telefonu, je bila nevarnost, da se fronta predre. Ivanova četa je prejela ukaz, da mora takoj odriniti v jarke na goro. Sin je prihitel, objel mater, mene in Marjetko ter se je skoraj veselo poslovil. Za Novo leto bomo spet skupaj, je zatrjeval. Smo, smo, a toliko božičnih večerov le v duhu. Beri, kar je Ivan zapisal v dnevnik na zadnjih straneh.«

Crke, napisane s svinčnikom, so že porjavele kot Škabrijelova pobočja. Aha, tu so zadnji stavki. Berem: Zopet v strelskem jarku. Sveti božični praznik objema goriško kotlino od Svete gore do Svetega Mihela. Mesto ne miglja več v stoterih lučkah. V ruševinah leži pod nami. Vse je tiho naokoli. Sovražni napad je ponehal, kot da nas je vseh sram sovražstva in klanja spričo rojstva Gospodovega. Za Novo leto bom spet doma. Iz moje trobente bo zadonela »Sveta noč«. — Umolknil sem.

»Pa je ni več,« se je kot senca oglasil stari Ivanc. »Še tisto jutro, na božični praznik, je zadela Ivana krogla naravnost v čelo.«

Pri fari so začeli tonkljati zvonovi. Kakor da so ga stresli iz tegobnih spominov, je stari sosed vstal s klopi in vžgal svetilko. Odhajala sva iz hiše v zimsko noč. Po klanecu je še nadaljeval: »Vsak božič me prevzame. Pa mi tudi mine. Sprejmimo tolažbo svete noči s preprostim srcem in ne s sprevednostjo. Potem bo vedno sijala v nas vedrina miru.«

Zame so bile te besede najlepša svetonočna fanfara. Pri fari je zvonilo k rojstvu odrešenja.

r. b.

Božični reki o vremenu

Ko pride čas okrog božiča, marsikateri ljudski rek in pregovor priča ali pa samo ugiba, kakšno bo vreme v prihodnjem letu. Po starem ljudskem verovanju so zlasti božični dnevi odločilni za vreme in dobro letino.

Ugibanja ljudskih rekov se začnejo že na dan pred božičem, ko obhajamo god prvih staršev Adama in Eve. Pregovor pravi: Vreme Adama in Eve, določa do konca leta dneve. Za božič pa: Božična noč svetla in lepa, dobro letino obeta. Čudno zveni rek: Če je megla v božični noči, ves svet za pust norčavo poskoči. Morda zato, ker bo o pustu lepo vreme? Tudi znamenja na nebu imajo svoj pomen. Po ljudski vraži je tako, da če se polna luna za božič vrača, bo taka letina, da se spleča. O vetru pa pravijo: Veter sveti dan obeta dosti sadja drugoga leta; drugi vremenski pregovor se pa glasi: če za božič suha sapa piska, poleti suša vse pritiska.

Na splošno velja za ljudske vremenske preroke pravilo, da mora biti za božič mrzlo in sneženo, da bo spomladi vse zeleno. Če pa drevje v božiču zeleni, ne boš odložil sukne za velikonočne dni. Dež in veter pred božičem, nista tudi za človeka preveč ugodna. Tako pravijo ponekod: Dež in veter pred božičem konije jamo rad mrličem.

Tudi vreme za praznik svetega Stefana odloča po ljudskih rekih, kakšni bodo pridelki naslednje leto. Ti pregovori veljajo zlasti za vinski pridelek. Eden pravi, da če je dosti vetra ob Štefanovem godu, bo tudi slabo vino v sodu.

Naj ti in podobni reki veljajo ali ne, vendar je skrite v njih precej preproste ljudske modrosti in seveda še več upov in nad na prihodnjo dobro letino.

Božične navade

Okrog božičnih praznikov so se ustalile že v davnih časih pri vseh krščanskih narodih mnoge in različne navade in obredi. Nastale in razvile so se bolj v severnih in v gorskih krajih, kjer so ljudje primorani obhajati božič zaradi vremenskih razmer v svoji vasi in v domači hiši. Zato je božič »domači praznik«, medtem ko praznujemo npr. veliko noč več v naravi, z izleti, sprehodi itd.

Božič obhajajo zlasti slovenske družine iskreno in v domačem vzdušju ter v globokem verskem občutju. Poleg zornic pred božičem, jaslic, obhajanja svetega večera, polnočnice in obdarovanja pod božičnim drevescem so se ohranili po nekaterih vaseh tudi posebna božična obredja ali verske navade.

Nekaj svojskega so te vrste običaji po vaseh Nadiške doline, zlasti v Mersinu, Mašterih, Strmicah, Brezjah in v Trčmunu. Po teh krajih so obhajali do nedavnega, — ponekod jo bodo obhajali še letos — »božič-

no devetdnevnico«.

Devet družin v vasi zloži denar za večjo podobo, ki predstavlja betlehemske hlevček s sveto družino in jaslicami v živih barvah. Podobo denejo v pozlačen okvir. Šestnajstega decembra zvečer ob osmi uri se zbere soseska v tisti hiši, kjer je ostala taka slika na sveti večer prejšnjega leta. Vsi pobožno pokleknejo in molijo pred sveto podobo. Naslednji večer ob isti uri se vaščani zopet zberejo, poljubijo podobo, ki stoji na belo pogrjnjeni mizi med suhim cvetjem in svečkami. Nato dvigne hišni gospodar ali družinska mati sveto podobo in vsi se zvrste v procesijo, ki gre s prižganimi svečami in med petjem do praga sosednje hiše, ki je prispevala za stroške. Pred hišo zapoje litanije Matere božje, hišni gospodar pa kleči v sobi in čaka, da mu nosilec izroči podobo. Izmena se izvrši kleče, nakar stopijo tudi drugi v hišo, ki bo naslednji dan hranila sveto sliko. Moški ostanejo navadno v kuhinji, ženske in otroci pa gredo

ZNAMENJA NA SLOVENSKEM - IZ RIMSKO-KELTSKIH NAGROBNIH SPOMENIKOV?

V nenehnih političnih in socialnih bojih za svoje narodno osvoboditev, ali bolje rečeno, za tisto, kar smo smatrali za narodno osvoboditev, to je za našo kulturno avtonomijo in jezikovno enakopravnost, smo Slovenci vse do nedavnega posvečali glavno pozornost samo problemom našega jezika. To je izviralo iz pojmovanja, da je samo materin jezik odločilen pri določanju narodnosti in da je usoda jezika isto kot usoda naroda. To je bilo glede na zgodovinske okoliščine razumljivo in moramo te okoliščine nujno upoštevati tudi pri današnjih presojah naše preteklosti, četudi

Grobnica Enijcev z delom nekdanjega zidu

pojmujemo danes narode mnogo manj »filološko« in romantično. Ne smemo namreč svojih današnjih pojmovanj in spoznanj vsiljevati preteklosti, četudi se nam mnogokrat čudno zdi, da se naši predniki niso dokopali do istih dognanj, ki se zdijo nam tako preprosta. Danes pojmujemo narode kot skupek in rezultat mnogoterih duhovnih

in: tvornih komponent, kot sintezo vsakovrstnih vplivov v teku dolgega razvoja, v katerem je bil tudi jezik le ena izmed komponent, čeprav zelo važna, vendar pa ne edina, kakor se je to zdelo še starejšim slovenskim rodovom. Ker so videli v jeziku edini temelj in v njegovi ohranitvi in utrditvi dejansko tudi edini cilj vsega naroda, zato ni čudno, da so delili narode, zlasti evropske narode, samo v jezikovne skupine, ne da bi se bogve kaj ozirali na druge komponente narodne duhovne in materialne kulture.

Tudi etnografijo in etnologijo, z njima vred pa pravzaprav zgodovino narodov so presojali dejansko samo z jezikovnega stališča, čeprav se večina znanstvenikov tega morda ni zavedala. Ker niso priznali načela, da bi mogli obstojati »mešani« jeziki, so vse evropske jezike in s tem tudi narode točno in strogo klasificirali v »romanske«, »germanske« in »slovanske« (da ne omenjamo manjših skupin). V koliko pa so v teku zgodovine nastali jeziki, v katerih so se poznali vplivi različnih evropskih jezikovnih skupin, so skušali take jezike spet čim bolj očistiti s tem, da so izvirali besede iz drugih jezikovnih skupin in jih nadomeščali z izposojenkami iz besednega zaklada jezikovno sorodnih narodov ali z novoskovankami. V skladu s tem so tudi v narodopisju in zgodovino-pisju proglašali za pristno »narodno« samo tisto, kar je odgovarjalo jezikovni in dozdevno rasni pripadnosti naroda, medtem ko so skušali vse drugo, kar temu ni odgovarjalo in kar je bilo

očitno v sorodstvu z drugimi, sosednimi, a jezikovno nesorodnimi narodi, za »tuje«, za »izposojeno« itd. in velik, če ne največji del vsega znanstvenega truda je bil potrošen za to, da bi odkrili, kdaj in kako so prišli ti »tuji« vplivi v ljudsko kulturo lastnega naroda.

Danes se znanstveniki temu smehljajo. Jasno jim je že, da ni na svetu ne narodov »čiste« (to je »enotne«) rase, ne strogo ločenih etnografskih področjih; vsak narod je spoj mnogih rasnih, kulturnih in drugih elementov; včasih je prevladal ta, včasih oni, le malokdaj — ali nikoli — pa pri tem ni bil odločilen samo jezikovni kriterij. Mnogo odločilnejši je bil navadno geografski element in zgodovinske okoliščine. To velja za vse narode v Evropi in tudi za Slovence.

Realistično gledanje na narodne probleme in tudi na narodno zgodovino je prevladalo pri nas šele v zadnjih desetletjih in glede na to smo dobili šele v zadnjem času nekaj del, ki so presenetljivo na novo osvetlila celo vrsto problemov iz slovenske preteklosti, od zgodovinskih (Grivec, Grafenauer in Stanonik njegovo odkritje o staroslovenskih svobodnjakih — kosejih, ki so desetletja zaposljevali mnoge slovenske in tuje zgodovinarje!), do glasbenih, literarno in umetnostno zgodovinskih in etnografskih. Kdor bi si vzel čas in trud, bi lahko napisal zanimivo razpravo o tem, kako se je v zadnjih desetletjih ali bolje rečeno, v zadnjih letih, po zaslugi teh no-

(Nadaljevanje na 12. strani)

BOŽIČNE RAZGLLEDNICE

Za božične praznike je po vsem svetu navada pošiljati voščila na posebnih razglednicah z božičnimi in zimskimi motivi. Ta navada je stara nekaj čez sto let. Prvo božično razglednico je namreč poslal neki Anglež leta 1843. Od tega leta dalje kroži po svetu za božiče na milijone razglednic. Samo v ameriških Združenih državah računa poštna uprava, da jih bo morala raznesti nad tri milijarde.

Tovarne božičnih razglednic skušajo vsako leto vreči na trg kako novost. Po navadi pa ne uspejo, ker segajo odjemalci najraje po vedno istih motivih: božični prizori, snežna pokrajina, božični mož in smrečje v snegu. Celo v tropski Ghani, mora na božičnih razglednicah — snežiti. Priljublje-

ne so postale tam zadnja leta tudi božične razglednice s podobo črnca, ki pleza na visoko kokosovo palmo.

Ponekod v Evropi in zlasti v Združenih državah postajajo božične razglednice vse bolj razkošne, s kakšnim umetniškim motivom; včasih se vse blešči od zlate in srebrne barve. V Ameriki skoraj ne poznajo več navadne razglednice, ampak samo še tako dvodelno v obliki pisma, za v ovitek.

M. Gaspari

Ljudski godci

v Beneški Sloveniji

v sobo. Podobo postavijo na okrašeno mizo pri steni. Pred sliko z jaslicami gori oljnata lučka z »dušicami« vso noč in naslednji dan do večera. Na steno je pritrjeno kako pisano pregrinjalo tako, da tvori nad podobo nekak baldahin.

Ko je vse lepo urejeno, začne moliti za to izbrana ženska veseli del rožnega venca. Ženica, ki moli naprej, je vseh devet dni ista. Po »rožarju« sledijo litanije in petje »Češčena bodi Kraljica«. V navadi je bila tudi posebna dvoglasna božična pesem.

Naslednji dan se isto obredje ponovi v drugi hiši. Za sveti večer prinesejo podobo v procesiji k deveti hiši. Tu ostane do prihodnjega leta, pritrjena na častnem mestu na steni. Do svečnice pa gori pred njo oljna lučka z dušicami.

S to »božično devetdnevnico« so bile in so delno še vse družine v vasi povezane v globoko versko občestvo.

Na sveti večer imajo navado po naših vaseh, da puste tleti na ognjišču velik bo-

žični čok. Zanimivo je, da mu tudi furlanski sosedje pravijo »zöc«. Čok mora žareti do novega leta. Po nekaterih hišah ga ohranijo do Svetih treh kraljev.

Škoda je, da se te stoletne navade umakajo pred motorizirano civilizacijo že tudi iz teh naših hribovskih krajev v Beneški Sloveniji.

Na tisoče mož in fantov iz Beneške Slovenije dela po svetu, zlasti v Nemčiji, Svici in tudi v Franciji in še v raznih drugih državah — da ne omenjamo tistih, ki so zaposleni v mestih domače države, ali ki potujejo okrog kot brusači itd. Toda za božič se vrnejo, če le morejo, domov, da prežive praznike v topli domačnosti in ljubezni svoje družine. To velja tudi za dekleta, ki služijo v mestih, le da se te ne morejo tako lahko iztrgati delu prav za praznike. Zato ob božičnih praznikih posebno trpe od domotožja. Naši ljudje v Nadiški dolini in drugje v Beneški Sloveniji so v glavnem še vedno močno navezani na svoj dom.

V navado so prišle tam tudi posebne božične zalepke v obliki znamk, ki prikazujejo božične motive, n. pr. otroke, ki se kepajo, veveričke v gozdu itd. Teh zalepk (ali nalepk — navadno so dobrodelnega značaja) ne manjka zdaj skoraj na nobenem ovitku z božičnimi voščili.

V komunističnih državah, vsaj v nekaterih, sicer ne obhajajo uradno božiča, to pa mnogih ljudi ne odvrne od tega, da ga ne bi zasebno praznovali. Kar pa zadeva razglednice, si pomagajo iznajdljive glave z razglednicami z zimskimi motivi, ki so sicer namenjene za novo leto, ali pa pridejo na trg kar razglednice brez napisa, da so tudi za božično rabo.

ZNAMENJA NA SLOVENSKEM - IZ RIMSKO-KELTSKIH NAGROBNIH SPOMENIKOV?

(Nadaljevanje z II. strani)

vih znanstvenih študij in dognanj spremenila naša predstava o duhovni in zgodovinski podobi slovenskega naroda. Izmed številnih del te vrste naj omenimo samo dve: Emilijan Cevc: »Srednjeveška plastika na Slovenskem« (Slovenska Matica, 1963) in Marijan Zadnikar: »Znamenja na Slovenskem« (Slovenska Matica, 1964). Prvo je najprej sistematično in znanstveno razkrilo Slovence, kako obširno in bogato je odmevala evropska umetnost srednjega veka v Sloveniji (in Cevc tudi naglasi, da je nastal slovenski narod iz Slovanov, ki so pritisnili v 6. stoletju za Langobardi v te kraje, in iz prvotnih keltsko-ilirsko-romanskih staroselcev, katere so tam našli, kar se pozna v izvorih naše srednjeveške umetnosti. Zadnikar pa je prvi znanstveno obdelal v obširni knjigi nadvse zanimiv pojav »znamenj« (kapelic, »križev«, »božjih martir« itd.) v slovenskih pokrajinah.

Tu nimamo namena govoriti obširneje o teh dveh knjigah, čeprav sta obe izredno zanimivi in bi ne smeli manjkati v knjižnici nobenega pravega slovenskega izobraženca, ki ga zanima duhovni in kulturni razvoj njegovega naroda. Pač pa bi radi opozorili na nek problem, v zvezi z znamenji, ki se ga Zadnikarjeva knjiga samo mimogrede dotakne, namreč kako da so se znamenja v Sloveniji tako razvila in zakaj so zadobila obliko, ki je tako značilna zanje, zlasti znamenja v obliki »stebrov« in »kapelic«. Zadnikar se namreč bolj ukvarja z vprašanjem njihove klasifikacije po slogih in se seveda pri tem opira na ohranjenost znamenja, četudi ga, naravno, najbolj zanima ravno najstarejša. Ne skuša pa razvozlati vprašanja, zakaj so prav taka znamenja nastala na Slovenskem in zakaj so zgoščena (vsaj znamenja določene oblike) najbolj v določenih slovenskih pokrajinah, to je med Muro in Savo, zlasti pa vzhodno in južno, pa tudi zahodno od Pohorja, ob doljnem toku Savinje, ob Savi in okrog Ljubljane ter (redkeje) na Krasu, kot kaže zemljevid v njegovi knjigi. Gotovo, da poznajo znamenja tudi po drugih, zlasti po alpskih in južnonem-

skih ter francoskih in italijanskih deželah, toda za Slovenijo so še posebno značilna in v njej jih je tudi sorazmerno največ. To se da razlagati (in Zadnikar to tudi dela) z različnimi zgodovinskimi in verskimi vzroki, npr. v zvezi z različnimi kugami, nevarnostmi (Turki), nesrečami, priprošnjami itd. Toda verjetno je moral biti le še kak drug vzrok, da so se znamenja najbolj razvila ravno v Sloveniji, saj Slovenci verjetno niso bili nič bolj in nič manj pobožni kakor njihovi sosede naokrog.

Tako pri branju Cevcove kot Zadnikarjeve knjige je jasno nakazano, da sega duhovni, kulturni in etnični izvor Slovencev po njihovi »staroselski« komponenti v čas pred šestim stoletjem, to je pred priselitvijo njihove »slovanske« etnične komponente. Cevc celo navaja za to neke konkretne dokaze v obliki plastike. Sama po sebi pa se poraja pri tem misel, da imajo morda tudi slovenska znamenja svoj izvor v tistih poromanjenih keltsko-ilirskih prebivavcih današnjih slovenskih pokrajin, ki so se pred Slovani (kot prej že pred drugimi vpadniki) samo umaknili na varnejše kraje, ko pa so se razmere ustalile in umirile, pa so se verjetno vrnili na prejšnje kraje. Ni dvoma, da so bili tisti prebivavci površno že poromanjeni, bili so tudi že kristjani, četudi so ohranili še mnogo keltskega v svojem narečju (morda so ga doma celo še govorili). In s to jezikovno dvojnostjo, to nesigurnostjo, ki je še danes na splošno značilna za Kelte (Irce, Skote, Bretonce, Waležane), si je najbrž tudi razlagati, da je tako lahko prevladala med njimi govorica novih naseljencev, Slovanov, ki so postali nova gospodujoča plast.

Knjižica dr. Josipa Klemenca »Rimske izkopanine v Sempetru« (Spomeniški vodniki, zv. 1, Mladinska knjiga) je opozorila l. 1961 na naravnost senzacionalno odkritje nekdanjega keltsko-rimskega pokopališča v Sempetru ob Savinji. Izredno lepe in velike pokopališke spomenike, po večini v obliki kapelic in »znamenj«, je možno datirati do sredine tretjega stoletja po Kr. in med sarkofagi so našli že tudi dokaz, da so bili tam pokopani kristjani. Najbolj presenetljiv pa je slikovni dodatek knjižici. Na zelo jasnih fotografijah tistih keltsko-rimskih nagrobnih spomenikov (najlepših v srednji Evropi) je namreč videti nagrobne kapelice z reliefi pokojnih ali rim-

M. Magajna

Blejski grad

skih in keltskih bogov in mitoloških junakov in bitij v nišah in te kapice, zlasti nekatere, zelo močno spominjajo na poznejša slovenska znamenja v obliki kapelic in stebrov. Tista keltsko-rimska nekropola pri Sempetru je bila sicer verjetno (kot sklepajo arheologi) že v tretjem stoletju poplavljen od Savinje in so spomeniki od tedaj ležali pokopani pod rečnim prodom, dokler jih niso zdaj po drugi svetovni vojni slučajno odkrili pri kopanju peska z buldožerji; toda koliko drugih takih keltsko-rimskih nagrobnih spomenikov je še stalo pokonci, ko so zasedle današnje slovensko ozemlje trupe Slovanov? In kakšen vtis so morali napraviti nanje, saj do tedaj najbrž sploh niso poznali prave skulpture, vsaj ne v kamnu.

Upoštevatni pa je treba še dvoje. Pokopališče v Sempetru so si ustanovili bogati lastniki velikih kamnolomov pohorskega marmorja in kamnoseških delavnic. In razumljivo je, da je bil ta marmor v bližini Pohorja najcenejši in da je torej tam okrog bilo posebno mnogo takih nagrobnih spomenikov, četudi morda niso bili povsod tako lepi, ampak manjši in ožji, morda samo v obliki stebrov z nišami in reliefi. S tem si je tudi lahko razlagati, da je še danes v pokrajinah okrog Pohorja največ znamenj.

Drugič pa je treba pomisliti, da so bili staroselci ob prihodu Slovanov že 250 do 300 let kristjani in je možno, da so že sami uporabljali podobne ali skromnejše nagrobne spomenike (ker so se razmere pač spremenile na slabše in so kamnolomi veliko manj delali kot pod Rimljani, ali pa so sploh propadli in se je le tu pa tam kak obrtnik še ukvarjal s kamnoseštvom) kot krščanske nagrobne spomenike, ali morda tudi že kot znamenja na raznih krajih ali kot kapelice za krščansko službo božjo, glede na to, da so bile cerkve v preseljevanju narodov verjetno porušene in niso mogli več graditi velikih cerkvenih zgradb. Iste navade so se pač oprijeli Slovani, kakor hitro so se pokristjanili, in zlasti, ko so se spojili s staroselci. Oblike, ki so posebej značilne za slovenska znamenja v obliki kapelic in stebrov, to je široko streho, pa so nastale pozneje, v skladu z razvojem splošne alpske široke strehe.

Vse to bi bilo treba znanstveno še dokazati, toda mnogo znakov govori za to, da se Slovani na svojem današnjem ozemlju niso priselili v človeško ali kulturno praznino, ampak v pokrajino, ki je bila sorazmerno precej naseljena in kulturno razvita. V tisto kulturo in etnično deblo se je vsadilo slovanstvo in nastal je nov narod, ki je združeval v sebi lastnosti keltsko-ilirskih Noričanov in zahodne veje Slovanov, tiste veje, ki je nadzreje silila za germanskimi in turško-tatarskimi ljudstvi proti sončni Italiji, a ji je Bog namenil drugačno usodo, v dobro ali v slabo? Upajmo, da v dobro, kajti v Italiji bi bile slovenske trupe nedvomno kmalu utonile v tujem morju, kakor so utonila razna germanska ljudstva, med njimi Goti in Langobardi.

ŽENA IN DOM

Božični recept:

FAZAN S SMETANO

(ZA ŠTIRI OSEBE)

Za ta recept potrebujete: poldrug kilogram težkega fazana (bolje je, če je samica), 100 gr prekajene slanine, rožmarin, žajbelj, 50 gr masla, sol, poper, približno $\frac{3}{4}$ l trpekega belega vina, kozarec mleka, $\frac{1}{5}$ l sveže smetane in po želji 2 žlici angleške omake (Worcestershire-sauce).

Fazana servirate z rižoto, za katero potrebujete: 400 gr riža, pol čebule, 40 gr masla, pol kozarca belega vina, približno liter tople juhe (tudi iz kocke).

Komaj ustrejenega fazana takoj očistite drobovja in ga obesite za nekaj dni za kljun v hladni prostor. Preden ga pripravite, ga oskubite in osmodite. Kozarec vina prihranite, z ostalim vinom pa operite fazana, nato odcedite in posušite. Celega osolite, popoprajte, natrite z rožmarinom in žajbljem, nato pa prekrijete z rezinami prekajene slanine, posebno prsa, in ga zvežete. Položite ga v kozico, dodajte koščke surovega masla, vejico žajblja in rožmarina, nato pokrijte kozico in pražite pri srednji vročini približno $\frac{3}{4}$ ure ter večkrat fazana obrnite. Ko zlato zarumeni, ga polijte z vinom, pustite, da izhlapi, še malo osolite, pokrijete spet kozico in nadaljujete s počasnim pečenjem še eno ali poldruho uro.

Vsa umetnost je prav v počasnem praženju. Ko z vilicami že lahko prebedete meso, fazana vzemite iz kozice, razvežite, odstranite slanino ter ga razčetrverite. Sedaj odcedite iz kozice maščobo, spasičajte, kar je ostalo gostega na dnu, vlijte nazaj v kozico, dodajte angleško omako in smetano. Poskusite, če je dovolj slano, nato pa položite v omako kose fazana in pogrejte vse na šibkem ognju.

Medtem boste lahko pripravili rižoto, takole: na maslu pražite na rezine zrezano čebulo; ko zarumeni, jo odstranite, na maslo stresite riž in

malo popražite, nato zalijte z vinom, mešajte, dokler se ne pokuha, končno prilivajte počasi rižu toplo juho, dokler po približno 18 minutah riž ni kuhan.

Servirajte pa takole: stresite rižoto v pyrex posodo, namazano z maslom, jo pustite ležati 5 minut, potem jo stresite na servirni krožnik, narijo pa zložite kose fazana z omako vred.

IN SE RECEPT ZA OREHOVO POTICO:

Kvašeno testo: Deni v lonček 4 žlice mlačnega mleka in malo sladkorja, zdrobi vanj 8 dkg kvasa, primešaj žlico moke in pusti, da kvas vzhaja.

Medtem žvrkljaj v četrt litra mlačnega mleka 15 dkg presnega masla, 15 dkg sladkorja, 4 do 6 rumenjakov, nastrgano limonino lupino, 1 vanilijin sladkor. V skledo stresi kilogram presejane moke, pol žlice soli, naredi v sredi jamico in vanjo vlij vzhajani kvas, nato pa še pripravljeno tekočino ter smešaj, da postane testo gostó. Če je premeško, dodaj malo moke, če pa je pretrdo — malo mleka.

Ko je testo pripravljeno, dodaj še kozareček ruma ter postavi na topel prostor, da močno vzhaja.

Nadev: Popari z vrelim mlekom $\frac{3}{4}$ kg zmletih orehov, katerim si prej dodala 2 žlici sladkorja, 1 vanilijin sladkor (po okusu pol vrečke cimeta) ter zmešaj, da postane testo gostó. Če je premeško, primešaj še eno jajce. Nadev mora biti gost, a se mora lepo mazati po testu. Sedaj vzhajano testo razvaljaj za pol prsta na debelo, pomaži z nadevom, potresi s sladkorjem, z rozinami, ki so se nekaj ur namakale v rumu, in pinijami. Tesno vkup zvij in deni v pomazan model ter postavi na toplo, da vzhaja. Peci približno eno uro do eno uro in četrt.

Vsem našim bralkam vošči vesele božične praznike in srečno novo leto

MARTINA

Štirje mušketirji „BOROVE“ odbojke

Za naš današnji bojični športni intervju smo izbrali kapetane štirih Borovih odbojarskih ekip, ki so v pretekli sezoni z velikim uspehom nastopale tako v raznih tekmovanjih v naši državi kot drugod. Vloga kapetana ekipe ni tako lahka in enostavna ter brez odgovornosti, kot bi sodil laik. Kapetan (ki mora biti aktivni igralec) mora imeti določene lastnosti, ki navadnemu igralcu niso potrebne. Tudi o tem smo stavili četvorici Borovih »častnikov« nekaj vprašanj.

FERUCIJ JURKIC — popularni »Učo« — je v odbojki pravi veterani in trenutno v Trstu najboljši strokovnjak za odbojko. Istočasno je tudi trener moške Borove ekipe in je vzgojil doslej že dva državna reprezentanta ter več mestnih. Tudi sam je bil že član tržaške reprezentance.

OLGA PAVLETIC sodi v kategorijo »najmanj mlade« generacije slovenskih odbojkaric v Trstu in je pred leti skupno s svojo ekipo orala ledino slovenskemu športu v zamejstvu. Je pa vsestranska športnica, ki si je kot vsa leta doslej tudi letos osvojila na športnem tednu v Trstu naslov najboljših športnice.

NADJA KRISČAK poveljuje drugi ženski odbojarski generaciji. Med štirimi društvenimi kapetani ima najtežjo nalogo, kajti njegova ekipa sestavljajo igralke, ki zaradi študija in dela ne morejo skupno trenirati, zato je moštvo nehomogeno.

SONJA BAREJ je gotovo najmlajši odbojarski kapetan (vsaj ženski) v vsej Italiji; ima komaj 14 let. Kljub temu ima prirojene lastnosti voditelice ekipe, poleg tega pa je tudi zelo obetajoča igralca, zlasti ob mreži.

Kaj so nam povedali na naša vprašanja?

Koliko časa se aktivno ukvarjate z odbojko?

F. JURKIC: Odbojko sem začel redno trenirati in aktivno igrati leta 1958. Prej sem dve leti igral za rekreacijo pri Telovadnem odseku Slovenske prosvetne zveze.

O. PAVLETIC: Približno 10 let.

N. KRISČAK: Dve leti in še nekaj.

S. BAREJ: Eno leto.

Kakšne lastnosti mora imeti igralec, da postane kapetan ekipe?

JURKIC: Predvsem mora biti dober igralec. Kljub temu pa to ni najvažnejša lastnost, ki jo mora imeti. Biti mora tudi psiholog, da lahko spozna značaj svojih soigralcev, ter jim tako nudi pomoč v vseh ozirih.

PAVLETIC: Kapetan je po navadi najstarejši, oziroma najbolj izkušen igralec ali igralca. Ni nuj-

no, da je tudi najboljši igralec. Mora imeti pregled nad igro, biti »fair« do svojega moštva ter ob vsaki priložnosti braniti njegove interese.

KRISČAK: Mislim, da niso potrebne posebne lastnosti razen potrpežljivosti, čuta odgovornosti — ki ga morajo imeti vsi igralci — in precej dobre volje.

BAREJ: Ne sme biti živčen, da ne razburja soigralcev, mora imeti nadzorstvo nad samim seboj in ekipo.

V čem se kapetan razlikuje od navadnega člana moštva? Po katerih pravicah in dolžnostih?

JURKIC: Je edini, ki lahko zastopa moštvo pri sodniku, ki mu pri nejasnih prekrških pojasni svoje posege.

PAVLETIC: Na morebitne namerne ali nenamerne krivice, dosojene s strani sodnika, ugovarja. V mejah vljudnosti prosi sodnika za pojasnilo, če je očitno sodil napačno. To je tudi njegova dolžnost, ki jo ima do moštva, ki ga vodi. In to ga tudi razlikuje od ostalih igralcev. Tak bi moral biti kapetan, toda izrek »vsi delamo napake« naj bi bil tudi kapetanu včasih v opravičilo.

KRISČAK: Kot igralca (ali igralca) se ne bi smela razlikovati od ostalih, tudi po pravicah ne. Njena dolžnost pa je, da posreduje med trenerjem in ekipo in skrbi za red in složnost med igralkami.

BAREJ: Je edini, ki ima pravico govoriti s sodnikom in prekiniti tekmo. Dolžan je korektno voditi ekipo.

Kako ste zadovoljni z ekipo, ki jo vodite?

JURKIC: Na splošno sem zelo zadovoljen, ker so fantje živahni in družabni. Studentje pa bi se morali bolj potruditi pri šolskem študiju. Starši bi jih tako raje puščali k treningom. Tehnično pa lahko rečem, da ima moštvo močne tolkače, šibkejša pa je obramba.

PAVLETIC: Odlik in hib je — čeprav se na videz ne zdi tako — zelo mnogo; povprečno nizka telesna višina, zelo omejeno število igralcev in če ne bi govorila o ženskah, bi povedala še nekaj o starosti... Odlike: izredna borbenost in visoka športna morala.

KRISČAK: Ekipe ne bi rada menjala, ker smo se po dveh letih komaj nekoliko bolj spoznale. Največji vzrok naših neuspehov je v tem, da smo samo v sedmih. Tudi tehničnih napak je še precej. Odlika ekipe pa je v tem, da se vedno hitro pobotamo, potem ko se med igro med seboj sprememo. Pa tudi to, da ob neuspehih ne obupamo.

BAREJ: Imeti bi morale več dobre volje. Za zdaj manjka homogenost, ki bi jo dosegle le z dobrimi in skupnimi treningi.

Ali raje nastopate pred domačim občinstvom ali raje gostujete v drugih krajih?

JURKIC: Vsako moštvo raje nastopa v domačem okolju: zaradi igrišča, ki ga pozna, in pa zaradi občinstva. Večkrat smo igrali v raznih italijanskih mestih. Povsod smo se dobro počutili, ker smo si z dobrim obnašanjem pridobili tuje občinstvo, da je navijalo za nas. S tem smo skušali tudi pokazati, da živi v Trstu slovenska manjšina in dvigati njen ugled.

PAVLETIC: To je odvisno od okolja, v katerem igramo.

KRISČAK: Osebnost raje nastopam doma. Mislim pa, da je to vseeno, če imamo ob nastopu vsaj nekaj domačih navijačev.

BAREJ: Na domačem igrišču.

Kaj sodite o našem domačem odbojarskem občinstvu? Je številno, strokovno podkovano, objektivno in ali ima še kakšne druge lastnosti?

JURKIC: Mislim, da so naši navijači, katerih je vedno več, zelo korektni, objektivni in razen nekaj izjem tudi strokovno podkovani.

PAVLETIC: V primeri z drugimi društvi je zelo številno, za gledalce dovolj strokovno podkovano in — razen majhnih izjem — zelo objektivno.

KRISČAK: Menim, da je hvale vredno: posebno ob važnih tekmah je številno, vsekakor strokovno podkovano, kolikor more biti, je tudi objektivno in... potrpežljivo.

BAREJ: Ni preveč športno. Hrupno navijanje in predvsem živžiganje mori igralce. Opazili smo, da se v Trstu v precejšnjem številu udeležuje tekem, medtem ko drugod tega ni.

Kateri je po vašem mnenju največji uspeh slovenskih športnikov v zamejstvu?

JURKIC: Vsekakor nastop naših slovenskih fantov v državni reprezentanci. Moralno pa ugled, ki si ga je pridobilo S. z. Bor, ne samo med našo, ampak tudi med italijansko javnostjo.

PAVLETIC: Če ne upoštevamo barve, za katere nastopajo, potem je to nedvomno drugo mesto kolezarja Jurija Uršiča iz Gorice na olimpijskih igrah v Tokiju.

KRISČAK: Največji uspeh je to, da se naše število stalno veča in to sorazmerno s kakovostjo, pa tudi to, da smo dosegli enakopravnost z italijanskimi športnimi društvi.

BAREJ: Da se iz dneva v dan pojavljajo nova športna društva, da nastopamo v državnih prvenstvih in da športniki, ki so izšli iz naših vrst, nastopajo v državni reprezentanci.

Kaj sodite o našem domačem športnem tisku in radiu?

JURKIC: Tisk je preveč površen. Rezultati in kronike športnih manifestacij so podane večkrat nestrokovno. Radio bi moral razen večernih poročil, ki so skraćena na pičlih 7 do 10 minut, poskrbeti za razne intervjuje s športniki in funkcionarji. Tako bi seznanili občinstvo ne le z rezultati, ampak tudi z njihovimi težavami in načrti.

PAVLETIC: Odločno premalo je živega, pristnega stika s športniki v obliki intervjujev. Naštevaje rezultatov je preveč suhoparno. Tudi časopisi bi lahko dali včasih v pestri obliki kak pomenek s športniki. Ker je naš tisk namenjen izključno nam zamejcem, bi moral imeti več domačih člankov. Vsaj enkrat mesečno bi morali imeti na radiu posebno oddajo o športnikih.

KRISČAK: Mislim, da sta za naše možnosti, zahteve in občinstvo vsekakor zadostna. Seveda se športnikom tudi to zdi še vedno premalo.

BAREJ: V Primorskem dnevniku opazimo številne članke o športu, v zadnjem času pa se piše precej o odbojki. Da ne govorimo o radiu, ki vedno omeni vse domače dogodke.

Kaj si želite v prihodnjem letu, kot kapetan oziroma kapetanke ekipe in kot slovenski zamejski športniki?

JURKIC: Kot kapetan ekipe predvsem napredovanje v 1. ligo. Kot slovenski zamejski športnik pa še večje uveljavljanje vseh slovenskih ekip in društev.

PAVLETIC: Kot kapetanica, da bi nastopale v 1. zvezni ligi, kot zamejska športnica pa, da bi dobil šport v našem javnem življenju tisto mesto, ki mu nedvomno pripada.

KRISČAK: Predvsem, da bi ekipa ne razpadla in da bi dosegle nekaj več uspehov. Kot zamejska športnica pa, da bi nadaljevali po sedanji poti.

BAREJ: Predvsem, da bi tako nadaljevali, kot smo začeli, in da bi slovenski zamejci tudi v športu pokazali, česa smo zmožni in da nekaj veljamo.

Športne manifestacije naše mladine

Z nepopisnim veseljem so se prve dni novembra leta 1958 prvič zbrali slovenski športniki na Tržaškem na »Prvi slovenski športni dan«. Poročali smo tedaj, da je že zaradi nepričakovano visokega števila prijavljenih (okoli sto) in množičnega občinstva ta edinstvena prireditev povsem uspela. Kaj bi morali reči zdaj, ko je ta cenen in množičen način tekmovanja, dostopen vsem, zbral okoli sebe več kot tisoč prijavljencev? To tekmovanje je tako razgibalo našo mladino in v razmehu kratkem času doseglo tak razmah, da mu ni enakega niti po številu udeležencev, niti po kakovosti v vsej naši deželi. Začeli smo s športnim únevom, prešli kmalu na športni teden, letošnji obilni mesec tekmovanja pa nakazuje, da moramo to pravo manifestacijo vse naše mladine preimenovali že v Slovenske zamejske športne igre.

Formula tekmovanja se vedno bolj izpopolnjuje in raste. Prireditelji so skoraj vsako leto vključevali v že pester spored nove discipline. Na tekmah opažamo že vrsto znanih atletov, ki so si priborili majico mestne, deželne in celo državne reprezentance. Ugotavljamo, da je v nekaterih športih kakovost posameznih tekem povsem enakovredna tekmovanjem v italijanskih ligah.

Vedno večja udeležba jasno potrjuje, da moramo na poti, ki smo jo pred osmimi leti ubrali, nadaljevati in omogočiti še nadaljnji razvoj slovenskega športa na Tržaškem. Ta s precejšnjim trudom pridobljeni položaj je treba za vsako ceno obdržati. Potrebno je zato priskočiti tako prirediteljem kot športnikom na pomoč z vsemi možnimi sredstvi. Znano je, da dejavnost naših mladih slovenskih športnikov ni stimulirana v sorazmerju s pomenu in delom. Toda s sredstvi, ki so zdaj na razpolago, ni mogoče povečati aktivnosti naše mladine, ki tako rada tekmuje. Moramo zato zgraditi novo športno dvorano, ker današnja ne ustreza več po svojih merah in kapaciteti. Če bomo priskočili na pomoč, nam ne bo težko izluščiti iz takega množičnega delovanja atletov za vrhunsko dejavnost, ki bodo naša čast in ponos.

Ker se nam zdi vredno in važno, da ostanejo zabeleženi v spominu vsi dosežani zmagovavci te uspele manifestacije naše mladine, prinašamo seznam prvakov v posameznih disciplinah.

ODBOJKA — Začnemo kar s to športno panogo, ki je najuspešnejša med nami. Brez dvoma lahko trdimo, da se vseskozi odlikujejo igralci PD Skamperle, ki so igrali vse finalne tekme od leta 1958 pa do danes. Svetoivančani so trikrat zaporedoma zmagali, nato so pustili častni naslov najboljšega (po enkratnih zmagah PD Škedenj in tabornikov RMV) igralcem PD Cankar.

V ženski disciplini je po prvotni zmagi Telovadnega odseka leta 1958 stalno zmagovala šestorka PD Skamperle. Zaman so igravke RMV (petkrat druge) in PD Cankar (dvakrat druge) skušale ustaviti premoč igravk iz Sv. Ivana.

Zmagovavci — moški: 1958: PD Skamperle, 1959: PD Skamperle, 1960: PD Skamperle, 1961: PD Škedenj, 1962: RMV, 1963: PD Cankar, 1964: PD Cankar in 1965: PD Cankar. **Zenske:** 1958: Telovadni odsek, 1959: PD Skamperle, 1960: PD Skamperle, 1961: PD Skamperle, 1962: PD Skamperle, 1963: PD Skamperle, 1964: PD Skamperle in 1965: PD Skamperle.

KOSARKA — Ta dinamični šport je na sporedu že tri leta. In tudi tu se odvija boj med predstavniki PD Skamperle (dvakrat prvi) in PD Cankar (dvakrat drugi).

Zmagovavci — 1963: PD Skamperle, 1964: Klub zamejskih študentov in 1965: PD Skamperle.

MED DVEMA OGNJEMA — Mlade sile že šest let tekmujejo in razen predstavnikov Dijaškega loma, prvakov od leta 1961 do leta 1963, imamo edno druge zmagovavce.

Zmagovavci — dečki: 1960: RMV, 1961: Dijaški dom, 1962: Dijaški dom, 1963: Dijaški dom, 1964: Olimpia in 1965: SK Kras. **Deklice** — 1962: Dijaški dom, 1964: Galeb in 1965: SD Breg.

NOGOMET — Nogometne tekme so bile na sporedu že leta 1958, 1959 in 1961, toda komaj leto so priredili tekmovanje v večjem obsegu. V rejšnjih letih so se odlikovali Križani, letos pa roščani.

Zmagovavci — 1958: Vesna (Sv. Križ), 1959: SD rebče, 1961: Vesna (Sv. Križ) in 1965: NK Priroče (Prosek).

PLANINSKO-ORIENTACIJSKI POHOD — Veliko zanimanje vlada za to tekmo, ki zbere okrog

sebe številne pešce. Najboljši so predstavniki PD Skamperle in taborniki Rodu modrega vala (vsak z dvema zmagama); na tretjem mestu je PD Cankar.

Zmagovavci — 1961: RMV, 1962: PD Skamperle, 1963: PD Skamperle, 1964: PD Cankar in 1965: RMV.

SAH — Velik boj na brzopoteznih turnirjih med Justom Kovačičem, članom PD Skamperle, in Rudežem, predstavnikom SPDT. Svetoivančan je bil petkrat prvi, Rudež pa štirikrat.

Zmagovavci — 1958: Lakovič, 1959: Kovačič, Rudež in Lukež, 1960: Kovačič, 1961: Kovačič, 1962: Rudež, 1963: Kovačič, 1964: Kovačič in Rudež ter 1965: Rudež.

NAMIZNI TENIS — Zelo številni so tudi udeleženci namiznoteniških turnirjev. Pri moških se je odlikoval prej Merlak iz Škedenja, nato pa Boris Košuta iz Rojana. Če bi zmagovavcem dali tri točke in finalistu eno točko, bi dobili naslednjo lestvico: 1. Merlak 8, 2. B. Košuta 7 in 3. Tomšič 5.

Pri ženskah je prevladala Batista, trikratna zmagovavka, pri mladincih pa se vsako leto pojavljajo nova imena.

Zmagovavci — moški: 1958: Rudolf, 1959: Ukmar, 1960: Merlak, 1961: Merlak, 1962: B. Košuta, 1963: Tomšič, 1964: B. Košuta in 1965: A. Tavčar. **Zenske:** 1959: Hmeljak A., 1960: Hmeljak A., 1961: Luin, 1962: Batista, 1963: Batista, 1964: Batista in 1965: Mijot. **Mladinci:** 1960: Milič, 1962: Morelj, 1963: Kuret., 1964: A. Tavčar in 1965: Bidovec.

STRELJANJE — Ta športna panoga privabi največ udeležencev. Sreča je enkrat končana nemu, drugič drugemu. Pri ženskah sta po dvakrat zmagali le Novakova in Strozijeva, pri moških pa Lucijan Kovačič in Sosič.

Zmagovavci — moški: 1959: Jankovič, 1960: Černivec, 1961: Afrič, Sosič, Stoka in Lukša, 1962: Sosič in Kovačič, 1963: Skrinjar, 1964: Kovačič in 1965: Ferluga. **Zenske:** 1960: Novak, 1961: Novak, 1962: Strozzi, 1963: Kolombin, 1964: Strozzi in 1965: Lovrenčič.

TELOVADBA — Leta 1958 in 1959 so bile na sporedu tudi tekme v orodni telovadbi. Pri moških se je odlikoval Jurkič, pri ženskah pa Hmeljakova in Mijotova. Tekmovanje se je ponovilo leta 1963, od tedaj ni več na sporedu, čeprav nekateri menijo, da bi lahko ostalo.

Zmagovavci — moški: 1958: Jurkič in 1959: Jurkič. **Zenske:** 1958: A. Hmeljak, 1959: Mijot in 1963: Rogel.

AVTO-MOTOCIKLIZEM — Zelo veliko udeležencev je tudi v dirkah z avtomobili in motorji. Zmagovavci so vedno drugi.

Zmagovavci avtomobilske dirke: 1960: Svab, 1961: Petaros, 1963: Cesar, 1964: PD Skamperle (Preč J. in R.) in 1965: PD Skamperle (Draščič F. in M. ter Dougan). **Motociklizem:** 1959: Revinc, 1960: Kanun, 1961: Borič, 1963: D. Ban, 1964: Hmeljak P. in 1965: J. Ban.

ČEZ DRN IN STRN — Ves čas so bile na sporedu dirke čez drn in strn, ki so zelo naporne. Odlikovala sta se Boris Košuta in Stojan Sancin, vsak z dvema zmagama.

Zmagovavci: 1958: Hrovatin, 1959: Milič, 1960: Fišer, 1961: B. Košuta, 1962: B. Košuta, 1963: Sancin, 1964: Sancin in 1965: Svab.

MLADINSKI TROBOJ — Tudi naraščajniki imajo svoje tekmovanje, ki je že dve leti na sporedu.

Zmagovavci: mlajši naraščajniki: 1964: Pavletič in 1965: Pertot. **Starejši nar.:** 1964: Veljak K. in 1965: Milič.

PLAVANJE — Po dolgoletnem pričakovanju imamo končno tudi tekmovanje v plavanju, ki je bilo letos prvič na sporedu. Odlikovali so se Nabrežinci.

Zmagovavci — moški: 66 prosto: E. Starec, 66 uršno: I. Starec, 66 hrbtno: Petelin, 200 prosto: E. Starec in štafeta 4x33 prosto: PD Gruden. **Zenske:** 33 prosto Starec, 33 prsno Možina. **Naraščajniki:** Kopal, mlajši nar.: Konic, najmlajši nar.: Kraus ter naraščajnice: Mora.

LAHKA ATLETIKA — Naš pregled končamo z atletiko, za katero je toliko zanimanja, a žal vreme večkrat onemogoča reden potek tekmovanja. Pri moških se odlikujejo Cesar (6 zmag), Jurkič (5 zmag), Sedmak in Pavlica (4 zmage). Ne sme-

nio prezreti brata Sergeja in Walterja Veljak, ki sta si skupno osvojila nič manj kot 9 prvih mest. Pri ženskah je gospa Pavletič razred zase, saj je bila 21-krat zmagovavka, sledita ji Zavadlal (4 zmage) in Orel (3 zmage). Pri mladincih moramo pohvaliti že omenjenega Walterja Veljaka in Iztoka Furlana.

Zmagovavci — moški — 100 m (prej 80 m): 1958: Pilat, 1959: Pilat, 1960: Jurkič, 1963: Cesar, 1964: A. Košuta in 1965: Cesar; 400 m — 1965: A. Košuta, 110 m ovire — 1965: Cesar, 1500 m — 1964: Sancin in 1965: Sancin. **Hoja:** 1963: Rapotec, 1964: Rapotec in 1965: Rapotec; štafeta — 1964: PD Cankar in 1965: PD Skamperle; krogla: 1958: Sedmak, 1959: Jurkič, 1960: Sedmak, 1961: Jurkič, 1962: W. Veljak, 1963: W. Veljak, 1964: W. Veljak in 1965: Fučka; disk: 1958: Sedmak, 1959: Lovrenčič, 1964: Fučka in 1965: Sedmak; kopje — 1965: Fučka; višina: 1958: Jurkič, 1959: Pavlica, 1960: Pavlica, 1961: Možetič, 1962: S. Veljak, 1963: S. Veljak, 1964: Hreščak in 1965: S. Veljak; daljina: 1958: Cibic, 1959: Pavlica, 1960: Pavlica, 1961: Jurkič, 1962: W. Veljak, 1963: Cesar, 1964: Cesar in 1965: Cesar. **Zenske** — 80 m (prej 60 m): 1958: Zavadlal, 1959, Orel, 1960: Pavletič, 1963: Pavletič, 1964: Pavletič in 1965: Pavletič; krogla: 1958: Hmeljak, 1959: Orel, 1960: Pavletič, 1961: Pavletič, 1962: Pavletič, 1963: Pavletič, 1964: Pavletič in 1965: Pavletič; višina: 1958: Kuret, 1959: Orel, 1960: Pavletič, 1961: Pavletič, 1962: Pavletič, 1963: Pavletič, 1964: Zavadlal in 1965: Pavletič; daljina: 1958: Zavadlal, 1959: Zavadlal, 1960: Pavletič, 1961: Pavletič, 1962: Pavletič, 1963: Pavletič, 1964: Pavletič in 1965: Pavletič. **Troboj mladincev** — 1960: Neubauer, 1961: W. Veljak, 1962: W. Veljak, 1963: Fučka, 1964: Furlan in 1965: Furlan.

KULTURNI NATEČAJI — Športniki pa so tekmovali tudi v literaturi in v slikarstvu. V literarnem natečaju je leta 1963 zmagala Danijela Nedoh, ki je ponovila uspeh tudi leta 1965. Lani je zmagala Helena Trampuž. V slikarskem natečaju je leta 1963 bil najboljši Magajna, letos pa Cesar (lani niso podelili prve nagrade). **D. Tavčar**

PREGLED POKALOV

Pokal SKGZ (za najboljšo uspehe): 1962: PD SKAMPERLE, 1963: PD CANKAR, 1964: PD CANKAR in 1965: PD SKAMPERLE

Pokal SPZ (za najštevilnejšo udeležbo): 1962: PD CANKAR, 1963: PD CANKAR, 1964: PD CANKAR in 1965: SD BREG-Dolina

Pokal PRIMORSKEGA DNEVNKA (za najboljšo moške uspehe):

1962: RMV, 1963: PD CANKAR, 1964: PD CANKAR in 1965: PD CANKAR

Pokal MLADINSKE INICIATIVE (za najboljšo ženske uspehe):

1962: PD SKAMPERLE, 1963: PD CANKAR, 1964: PD CANKAR in 1965: PD SKAMPERLE

Pokal SZ B O R (za najboljšo mladinske uspehe):

1962: PD CANKAR, 1963: PD CANKAR, 1964: PD CANKAR in 1965: SD BREG-Dolina

Pokal J. E. Kreka (za najboljšo uspehe v namiznem tenisu):

1962: PD SKAMPERLE, 1963: DOM-ROJAN, 1964: DOM-ROJAN in 1965: PD SKAMPERLE

Pokal SPDT (za najboljšo uspehe v pl-or. pohodu):

1962: RMV, 1963: PD SKAMPERLE, 1964: PD SKAMPERLE in 1965: RMV

Pokal občine ZGONIK (za najboljšo uspehe v odbojki):

1965: PD SKAMPERLE

Pokal občine DOLINA (za najboljšo uspehe v atletiki):

1965: PD SKAMPERLE

Pokal občine DEVIN-NABREŽINA (za najboljšo uspehe v plavanju):

1965: PD GRUDEN-Nabrežina

Pokal PD SKAMPERLE (za najboljšo uspehe v 100 m med dvema ognjema):

1965: SK KRAS-Zgonik

Pokal SZ BOR (za najboljšo uspehe v nogometu):

1965: NK PRIMORIE-Prosek

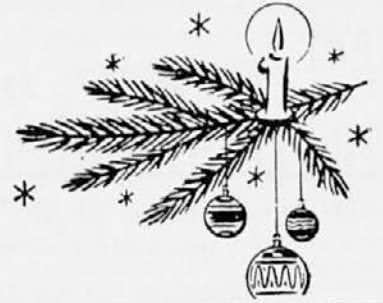
Pokal Z. JELINCICA (za prvo mesto v planinskem pohodu):

1965: RMV

Plaketa občine REPENTABOR (za najboljšo okoliško društvo):

1965: PD GRUDEN-Nabrežina

Vesele božične praznike
in srečno ter uspehov
polno novo leto želijo:

TRGOVINA NA DROBNO
IN NA DEBELO

Kežžè

TRST - Trg S. Giovanni, 1 - Tel. 35-019

Emajlirani štedilniki in peči najmodernejših oblik za vsa goriva. Popolne opreme za kuhinje, jedilnice, restavracije iz emajla, nerjavečega (Inox) jekla, itd. Električni, likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki, dekorativni predmeti umetne obrti od keramike do brušenega stekla. Lestenci ter vseh vrst električnih luči klasične in moderne oblike

Prodaja tudi na obroke

GOSTILNA

Ostrouška

TRST - Ul. S. Nicolò 1 - Tel. 37-918

URARNA IN ZLATARNA

TRST - Campo S. Giacomo, 3 - Tel. 95-881

Bogata izbira švicarskih ur
in lično izdelane zlatnine

VSE ZA KMETOVALCE

EDVARD FURLANI

TRST - Ul. Milano, 18 - Tel. 35-169

Krma za živino - Žita - Umetna gnojila -
Žveplo - Modra galica - Poljedelski stroji
Orodje - Vsakovrstna semena

Zastopnik za Trst in Gorico svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje ter kosilnice AGRIA

BUFFET **Tomažič**

TRST - Ul. Cassa di Risparmio, 3 - Tel. 35-301

Kranjske klobase in kraški teran
dobiš pri TOMAŽIČU vsak dan

Giacomo Vatovec Succ.

TRST

Ul. Torrebianca, 19 - Tel. 23-587, 37-561

IMPORT - EXPORT

vošči vesele praznike vsem znancem
in prijateljem

tiskarna

Graphis

trst

ulica sv. frančiška 20
telefon 29-477

HOTEL
„Pri Pošti“

TRST - Trg Oberdan, 1 - Tel. 24-157

vošči svojim cenjenim gostom
srečno in uspeha polno novo leto

PEKARNA

M. FLAJBAN

TRST - Ul. Carducci, 15 - Tel. 35-166

vošči vsem vesele praznike

MIRAN KURET

ZALOGA VINA, LIKERJEV - UVOZ - IZVOZ

TRST - Ul. Valdirivo, 3 - Tel. 28-926

želi svojim odjemavcem uspešno novo leto!

ELEKTROINSTALACIJSKO PODJETJE

Milan Ambrožič

TRST - Ul. Miramare, 29 - Tel. 29-322

Popolna oprema za električne kuhinje, lestenci
in vse vrste električnih luči klasične in moderne
oblike - Vsakovrstna popravila in naročila

Vesele praznike želi
ZNANA TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM
BLAGOM IN DROBNARIJO

Peter Pavel Cepar

TRST - Ul. Udine, 36 - Tel. 28-296

Posrežemo vas z najboljšim blagom!
Obiščite nas in se prepričajte!

BCI

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

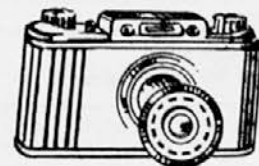
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 180.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. ŠT. 38-101, 38-045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

VISTA

TRST - Ul. Carducci, 15 - Tel. 29-656

Bogata izbira naočnikov, daljnogledov,
toplomeroev in fotografskega materiala

BIFE'

„Pino”

TRST - UL. GHEGA 3 - TEL. 24-780

vošči vsem vesele praznike

KROJAČNICA
LADO PREMURTRST - Ul. Ginnastica, 35/1 - Tel. 45-447
želi vsem klientom vesele praznike!

TRGOVINA JESTVIN

Alojz JerkičTrst - Str. Vecchia dell'Istria, 64 - Tel. 41-175
vsem svojim odjemavcem in prijateljem
želi vesel božič in uspeha polno novo leto!

POTOVALNI IN TURISTIČNI URAD

«AURORA»

TRST - Ul. Cicerone, 4 Telefon 29-243

NAJLEPŠE CVETLICE DOBITE PRI

«IVANKI»

TRST - Ul. Dell'Istria, 10 - Tel. 95-052

URARNA IN ZLATARNA

GRUDEN KAREL

TRST - Ul. Battisti, 13 Tel. 96-306

Želite dobro hrano in pijačo?

GOSTILNA

«AL GAMBERO» (Pri Raku)

TRST - Ul. Udine, 27 - Tel. 24-938
Vam bo gotovo ustregla

ZALOGA TEPIH, PAPIRJA

T. PANJEK GODINA

TRST - Ul. Mazzini, 7 Tel. 37-636

TRGOVINA SANITARNIH PREDMETOV

MILAN ŠVAB-SOAVE

TRST, Ul. S. Giusto, 16 - Tel. 93-609

TRGOVINA Z JESTVINAMI

ANDREJ OBERSNEL

TRST - Ul. Maiolica, 1 - Tel. 93-070

TRGOVINA JESTVIN

GREGORI M.

Ul. D'Alviano, 20 - Tel. 94-404

želi cenjenim odjemavcem vesele praznike

CVETLIČARNA

«SAVINA»

TRST, Ul. Istria, 10 - Tel. 55-590

AVGUST ŠČUKA

TRGOVINA JESTVIN

TRST - Ul. Commerciale, 94 - Tel. 35-030
Vesele praznike

KROJAČNICA KOŠUTA

TRST - Viale d'Annunzio 11/1 - Tel. 95-498

(Poslopje kina «Capitol»)

želi vsem klientom vesele praznike!

MLEKARNA

MARTELANC VIDA

TRST - Ul. Miramare, 50 - Tel. 29-345
vošči vsem cenj odjemavcem vesele praznike

ZALOGA DRV IN PREMOGA

ANTON FLORIDAN

TRST - Ulica Ricci, 4 - Tel. 95-714

Vesele praznike želi poslovnim
prijateljem in znancem

Dr. ANDREJ BOLKO

TRST - Ul. Torrebianca, 21/II - Tel.: 31-315

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV

GEC ROJAN
Trg Tra i Rivi, 2 - Tel. 31-198
vošči vesele praznike!

Srečno novo leto želi vsem cenj. odjemavcem

TRGOVINA JESTVIN

Avgust Gregorič

TRST - Ul. Commerciale, 25 - Tel. 29-658

MIRODILNICA

ČEKET

TRST - Ul. Solitario, Tel. 95-442

želi odjemavcem vesele praznike!

Podjetje VLADO ŠVARA

Elektromehanična delavnica za
avtomobile in motocikle

TRST - Ulica Giulia, 28 - Tel 96-742

Vesel božič in srečno novo leto 1966 želi

TRGOVINA Z JESTVINAMI

VISINI

TRST - Ul. Roma, 15 - Tel. 23-094

GOSTILNA

NINI

Vošči cenjenim gostom
vesel božič in srečno novo leto 1966
TRST - Ul. Valdirivo, 32 - Tel. 38-915

ZNANI TAPETNIK

PAHOR MARIJ

TRST - Ulica S. Anastasio, 12 - Tel. 61-218

Sprejema vsakovrstna naročila in popravila.

TRGOVINA Z JESTVINAMI

MILAN BEVK

TRST - Ul. D'Annunzio, 9 Telefon 41-572

TRGOVINA JESTVIN

ANTON ŠVARA

KATINARA - Str. Fiume, 103 - Tel. 90-665
želi svojim odjemavcem vesele praznikeObilo uspeha in sreče v novem letu 1965
želi cenjenim odjemavcem

Trgovina jestvin OREL JOŽE

TRST - Ul. Geppa, 8 - Tel. 23-869

MANUFAKTURA IN PAPIRNICA

MILAN SANCIN

TRST - Strada Vecchia dell'Istria, 60
Telefon 55-439

PEKARNA

M. CHIARUTTINI

(M. VERČ)

TRST - Ul. Roma, 24 - Tel. 29-847

GOSTILNA

KOBOL (Jadran)

TRST - Via dell'Industria 16 (Sv. Jakob)
Tel 44-505

želi vesel božič srečno novo leto

ZOBOZDRAVNIK

Dr. PAVEL PAVLICA

TRST - Ul. Ghega, 9 - Tel. 31-813

TRGOVINA JESTVIN

KLUN

TRST - Ul. Istria, 2 - Tel. 94-379

Kmetijska zadruga

TRST, Ul. U. Foscolo, 1 - Tel. 94-386

želi cenjenim klientom srečno novo leto!

UVOZNO IZVOZNO PODJETJE

TECHNA

TRST - Ulica Ghega, 2 - Tel. 35-907
Telegram: TECHNALUINZNANA SLOVENSKA TRGOVINA
Z MANUFAKTURO IN TKANINAMI

EUROTEX

(MARIO FERFOLJA)

TRST - Ul. Mazzini, 46 - Tel. 94-550

želi svojim cenjenim odjemavcem
tu in onstran meje vesele praznike!

PEKARNA

FRANČEŠKIN

TRST - Trg Libertà, 6 - Tel. 38-984
Vesele božične praznike in srečno novo leto
vošči vsem odjemavcem

Trgovina kmetijskih strojev in orodja

Marinac Vladislav

Trst - Str. Vecchia dell'Istria, 64 - T. 810-211
 Umetna gnojila - Krma za živino - Prvovrstna
 semena lastnega pridelka in inozemska - Trte,
 sadna drevesa razne cvetlične sadike, vrtnice,
 itd. — Poljedelski stroji in druge potrebščine
 vošči vsem odjemavcem vesele praznike

Dr. J. Mašera

TRST

Ul. Machiavelli, 28 - Tel. 23-339

Vesele božične praznike, in srečno novo leto
želi vsem cenj. odjemavcem in prijateljem

TRGOVINA JESTVIN

Resinovič Franc

TRST - Trg sv. Frančiška, 8 - Tel. 36-809

FOTO STUDIO

E G O N

Trst, Ul. Oriani, 2/1 - Tel. 93-295 (Barriera)

*Tržaška knjigarna*TRST - Ul. sv. Frančiška, 20
Tel. 61-792

*Najnovejše slovenske knjige
 Solske in pisarniške potrebščine
 Jugoslovanski folklorni predmeti*

želi vesel božič in srečno novo leto
 vsem prijateljem dobre knjige

ZALOGA DRV IN PREMOGA
JURIŠEVIČ V.
TRST

Ul. Marconi, 20

Tel. 24-179

La FOTOTECNICA

TRST

Trg Goldoni, 7 - Tel. 23-352, 61-101

TRGOVINA JESTVIN

JOSIP PRELOG

TRST

Ul. della Guardia, 44

Tel. 93-831

LINOTIPIJA

L. Degan

TRST

Ul. U. Polonio, 5

Tel. 75-360

TRGOVINA Z MANUFAKTURNIM BLAGOM
IN MODNO DROBNARIJO**Kristan Susič**

TRST - UL. ROIANO, 2 - Tel. 32-515

želi cenjenim odjemalcem
 vesele praznike in mnogo uspeha!

C. G. R.Commercio Generale e Rappresentanze
d. z o. z.

Import TRST - TRIESTE Export

Via Geppa, 9

Tel. 37-940, 28-352

C. P. 185

Telegr.: CIGIERRE

KROJAČNICA

PODGORNIK LEOPOLD

TRST, Ul. Carducci, 32 - Telefon 41-605

METALMINERARIA

TRST

VIA TRENTO 15/III

TELEFON 23-0-49

TELEGR.: METMIN

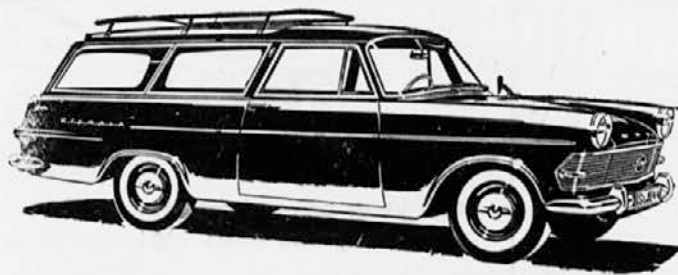

UVOZ — IZVOZ — PREDSTAVNIŠTVA

SEDLARSKA DELAVNICA

IVAN DOLES

TRST - Ul. G. Gozzi, 1

KAROSERIJA

DANILO PERTOT

TRST

Barkovlje, Ul. Boveto 5
Tel.: 29-121popravlja avtomobilov
in avtobusov

KROJAŠKI SALON ZA DAME IN GOSPODE

M. Mozetič

TRST - Trg Garibaldi, 11 - Tel. 90-280

Velika izbira modernega blaga
 Plačilne olajšave

DESTILACIJE ESENC JANOVŠEK

Ustanovljena leta 1883

TRST

Barkovlje

Tel. 29-963

EDILNA

PERTOT ZVONIMIR

s. a. s. di Pertot

TRST - Barkovlje, Ul. Boveto, 24

RIBARNICA

PERTOT MARČELA

Trst - Barkovlje, Ul. Perarolo, 2 - Tel. 28-145

želi vsem vesele praznike

VELIKI REPEN

REPENTABOR

ZGONIK

GOSTILNA

Križman

VELIKI REPEN - Tel. 227-115

vošči svojim gostom in prijateljem
srečno novo leto!*Hotel »KRAS«*

REPENTABOR - Tel. 227-113

vošči svojim gostom srečno novo leto

GOSTILNA

Guštin

ZGONIK - Telefon 225-102

OPČINE

ZALOGA VSAKOVRSNEGA
STAVBNEGA MATERIALA

Daneu Alojzij

OPČINE - Proseška ul., 13 - Tel. 221-044

GOSTILNA

EMILIA SOSIČ - VREMEC

OPČINE - Narodna ulica, 65
Vesel božič in uspeha polno novo leto 1966

RESTAVRACIJA

DANEU

OPČINE - Narodna ulica, 194 - Tel. 221-241

Vsem cenjenim gostom želi vesel božič
in uspeha polno novo leto

**DRUŠTVENA
GOSTILNA**

Opčine, Proseška

TRGOVINA JESTVIN

Josip Škabar

OPČINE, Narodna ulica, 42 Tel. 221-026

se vljudno priporoča svojim odjemavcem
tu in onkraj meje

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA

CELESTINA DANEU - DANIELI

OPČINE - Narodna ulica, 77 - Telefon 221-034

URARNA IN ZLATARNA

ANTON MALALAN

OPČINE - Proseška, 18 - Telefon 221-465

**DRUŠTVENA PRODAJALNA
NA OPČINAH**

z. z. o. p.

OPČINE, Alpska ulica, 85

Telefon 221-054

TRGOVINA IN PEKARNA

ZORA ČOK

OPČINE, Narodna ulica, 61 Tel. 221-046

JESTVINE **V I D A U**

BANI - Tel. 221-387

svojim odjemavcem
želi srečno novo leto!

MLEKARNA

DOLFI

OPČINE, Narodna, 48 - Telefon 221-274

BAZOVICA

PROSEK

DEVIN

Vesel božič in uspeha polno novo leto želi

GOSTILNA

Na Pošti

(Zora Presl)

BAZOVICA, št. 95

MANUFAKTURNA TRGOVINA

RAFAEL ŠTOKA

PROSEK - Tel. 225-121

vošči klientom in znancem srečno novo leto

TRGOVINA JESTVIN

ZDRAVKO KANTE

PROSEK - Tel. 221-527

TRGOVINA JESTVIN

GRUDEN JOSIP

DEVIN, 50 - Tel. 20-839

vošči vsem odjemavcem vesel božič
in uspeha polno novo leto!

CENJENIM GOSTOM GOSTILNE

»PRI LIPI«

BAZOVICA, št. 5

želi lastnik MAKS HROBAT

mного uspeha v novem letu!

GOSTILNA

DOLENC

PROSEK - Devinščina 3 - Tel. 221-319

»AGRARIA PROSEK«

(Rado Zorn)

PROSEK, 160

TRGOVINA JESTVIN

Bravin

DEVIN

Tel. 20-844

vošči vsem odjemalcem vesel božič
in uspeha polno novo leto!

TREBČE

TRGOVINA POSODE IN KRISTALA

FIORETA PERTOT

PROSEK, 5 - Tel. 225-142

GOSTILNA

PLES

DEVIN

Tel. 20-840

Se priporoča!

ZNANA GOSTILNA IN TOBAKARNA

**KRALJ
TREBČE**

vošči vesel božič in srečno novo leto

ELEKTRIČARNA

KRALJ BOGOMIL

PROSEK, 212 - Tel. 221-528

SESLJAN — VIŽOVLJE

GOSTILNA

JOŽE MOŽINA

TREBČE št. 49

SV. KRIŽ

MESNICA

DE LORENZI

SV. KRIŽ, 144 - Tel. 225-107

vošči svojim odjemavcem srečno novo leto!

GOSTILNA

»PRI LOVCU«

VIŽOVLJE št. 1 - Tel. 20-152

Dobra kuhinja in pristna vina

KUPUJTE V TRGOVINAH, KI OGLAŠAJO V NASEM LISTU

NABREŽINA

TRGOVINA ELEKTRIČNIH PREDMETOV

Mico Frančeškin

NABREŽINA CENTER - Tel. 20-238

GOSTILNA - Pekarna in slaščičarna

GRILANC MARIJA

NABREŽINA, 108

SAMOPOSTREŽBA

GRUDEN EDVARD

NABREŽINA, 97

ŽELEZNINA, GRADBENI MATERIAL, itd.

Terčon Josip

NABREŽINA 124 - Tel. 20-122

GOSTILNA

PERTOT

NABREŽINA - Kamnolom, 65

ELEKTRIČARNA

RADOVIČ ZVONKO

NABREŽINA - Kamnolomi, 77

TONCHELLA INES

NABREŽINA - Kamnolomi, 77

DOLINA

TRGOVINA JESTVIN

JOSIP JERCOG

DOLINA št. 41 Tel. 97-613

GOSTILNA IN MESNICA

PETAROS

BORŠT 60 - Tel. 97-631

želi srečno novo leto!

TRGOVINA JESTVIN

RADO ŽERJAL

BOLJUNEC, št. 237

JESTVINE

JOSIP JERJAN

DOLINA št. 69 Tel. 97-621
vošči cenjenim odjemalcem
srečno novo leto 1966

TRGOVINA JESTVIN

VALENTIN SANCIN

BOLJUNEC, št. 62

GORICA

Katoliška knjigarna

GORICA - TRAVNIK

PIAZZA VITTORIA

PAPIRNICA

KNJIGARNA

DEVOCIONALIJE

NA DROBNO IN DEBELO BOGATA IZBIRA

IMPORT

EXPORT

JOSIP KERSEVANI

di B. KERSEVANI & C. Soc. n. c.
GORICA - Korzo Italija, 76 Tel. 26-43

ZNANA URARNA IN ZLATARNA

ŠULIGOJ

GORICA - Ul. Carducci, 49 (Gosposka ulica)

Vesele božične praznike in srečno
novo leto zeli

TRGOVINA JESTVIN

TERPIN FRANC

ŠTEVERJAN - Buhovje - Tel 47-75

Kmetijski stroji in druge potrebščine

ZALOGA DRV. PREMOGA in
STAVBNEGA MATERIALA

Sajevic

GORICA - TRG CAVOUR, 6 TEL. 34-96

ČE SI BRAT

V BRATUŽEVO KAVARNO

GORICA

PODJETJE ČUK GORICA

Trg Cavour, 9 Tel. 36-36
Corso Verdi, 54 Tel. 21-60

AND. ČOTAR

TRGOVINA ČEVLJEV

GORICA Ul. Rastello, 12 - Tel. 36-67

GOSTILNA

PAULIN

TOČI PRISTNA BRIŠKA VINA
Z DOMAČO KUHINJO

GORICA - Viale XX Settembre, 138

RESTAVRACIJA

ALL'UNIVERSITA'

pri Univerzi

GORICA Piazza Vittoria, 3

Vošči svojim cenj. gostom vesel božič
in novo leto

KLOBUČARNA

M. LEBAN

GORICA Ul. Rastello, 8 - Tel. 39-07

Lepa izbira moških klobukov - tudi znamke
«Panizza» in «Barbisio» - ter ženskih in otro-
ških klobukov, čepic, dežnikov itd.

TRGOVINA JESTVIN

BUDIHNA MIRKO

GORICA Ul. Veniero, 6
Ul. V. Veneto - Tel. 29-18

PRENOVLJENA GOSTILNA

«PEPI»

se priporoča cenjenim gostom;
nudi pristna briška vina in postreže
z domačo kuhinjo

OSLAVJE pri GORICI Tel. 51-74

KMEČKA BANKA

R. Z. Z. O. J.

G O R I C A

ULICA MORELLI 14

TELEFON 22-06

Ustanovljena leta 1909

Vinoagrarìa

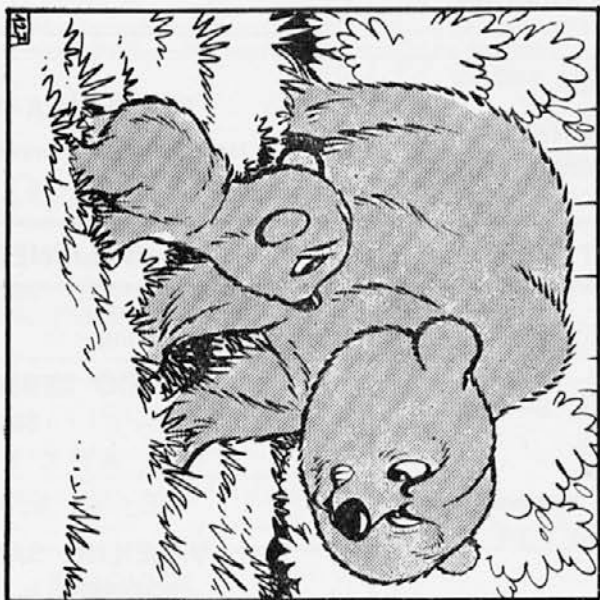
VSE ZA NJIVO, TRTO, TRAVNIK -
ZA HRAM, HLEV IN POLJEGORICA Piazza Vittoria, Travnik 4
Telefon 53-95

ZA
NAŠE
NAJMLAJŠE

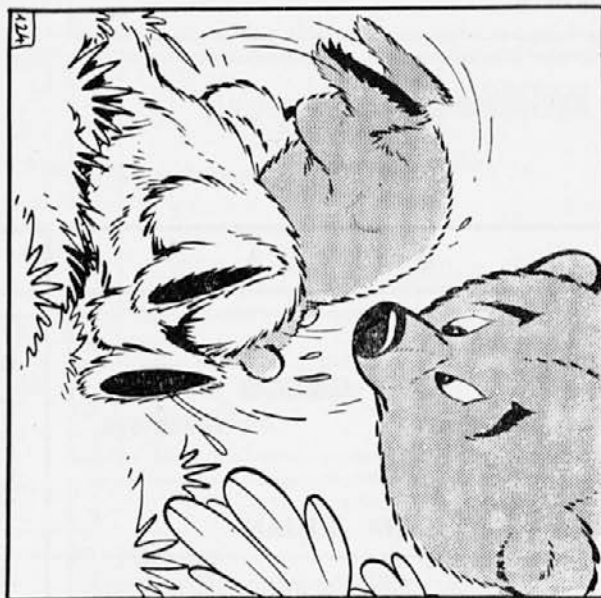
Snežek

22

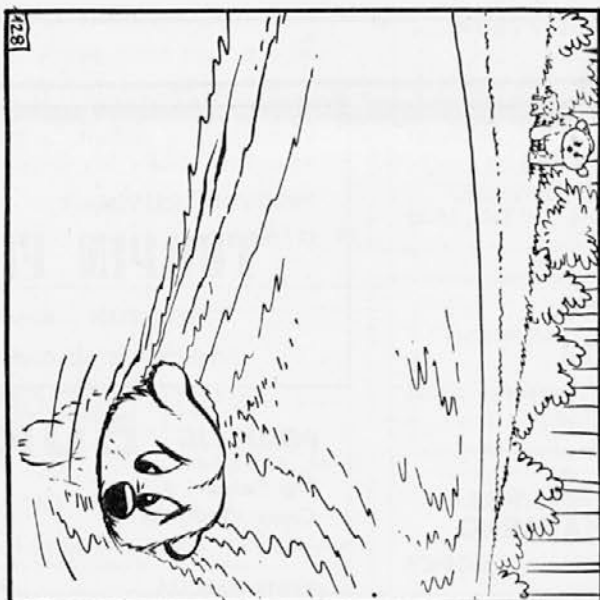
piše in riše
Miki Muster

127. Rjavček je presenečeno pogledal svojo mater. Ni mogel razumeti, zakaj je napadla njegovega prijatelja, s katerim se je tako prijetno zabaval. Starša seveda ni mogla vedeti, da je njuno premetavanje le igra razposajenih mladičev in je renčaje gledala za belim sovražnikom.

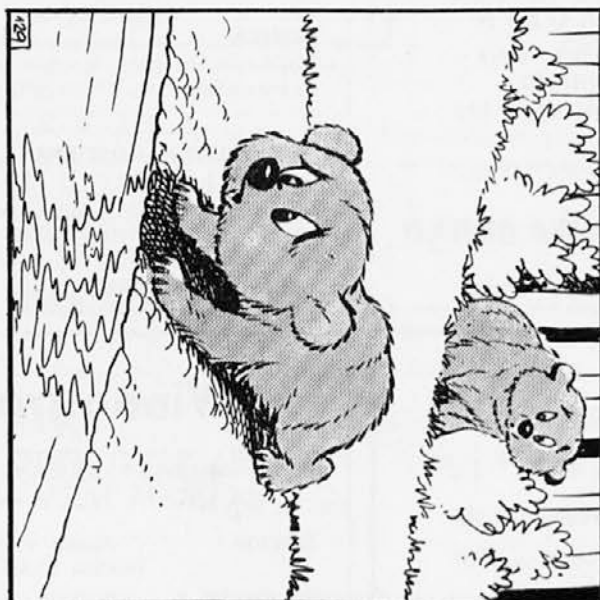
124. Živi klobočič se je zakotalil stari medvedki prav pred noge. Ločiti ju mora — toda kako? Nekajkrat je hotela z zobmi pograbiti belega divjaka, toda vrlela sta se tako hitro, da bi skoraj padla lastnega mladiča. Vsa obupana je opazovala kosmato zmešnjavo pred seboj.

128. Medvedkina klofuta je bila tako močna, da je Snežek videl vse zvezde. V ledonomirli vodi pa se je takoj zavedel in zaplaval kar se da hitro proti sredini jezera. Ker pa ni slišal nikakega pljuska za seboj, se je ojnacil in ozrl. Rjavček in njegova mati sta stala na bregu in gledala in njim.

125. Tedaj sta jo borca opazila. Kot bi trenil, se je klobočič odvil in pred zmedeno Kosmatiniko stala stala dva sopihajoča medvedka, hej in in rjavi. Slednji je zacvilil in stekel proti njej. Snežek pa se je tako ustrašil orjaške medvedke, da se še premakniti ni mogel.

129. Stara je nežno obližnila mladiča, ta pa se ni dosti zmenil zanjo. Stekel je proti jezuru in pričel zalostno cviliti in stegovati vrat proti Snežku. Celo v vodo je stopil, pa se je kar hitro pobral nazaj na prod. Bila je premrzla zanj. Ni imel takega kožuha kot Snežek in tudi plavati ni znal.

126. V glavi so se mu bliskovito preganjale misli. Zbežati! V vodo! Obrnil se je, tedaj pa ga je že zadel udarec medvedkine šape. Odletel je visoko v zrak in — štrbunknil v jezero. To je bila njegova sreča, kajti če bi padel na ostre skale, bi bilo gotovo po njem.